

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

DAVEK OD DOBIČKA IZ KAPITALA
V SVETU IN PRI NAS

Ljubljana, februar 2002

DARJA KOMLJANEC

IZJAVA

Študentka _____ izjavljam, da sem avtorica tega

diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom _____ in

dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

1. UVOD	3
2. DAVEK OD DOBIČKA IZ KAPITALA V SLOVENIJI.....	5
2.1. DAVČNI ZAVEZANEC	5
2.2. ZAKONSKI ROK POSEDOVANJA.....	5
2.3. DAVČNA OSNOVA.....	5
2.3.1. VREDNOSTNI PAPIRJI	6
2.3.2. DELEŽI V KAPITALU.....	11
2.3.3. NEPREMIČNINE.....	11
2.4. DAVČNA STOPNJA.....	12
2.5. IZGUBA PRI PRODAJI	13
2.6. DAVČNA OPROSTITEV	13
2.7. VRSTA POSLA	14
2.7.1. PRODAJA.....	14
2.7.2. PODARITEV	15
2.7.3. ZAMENJAVA.....	15
2.8. DOKAZILA	16
2.9. ODMERA DAVKA	17
3. PROBLEMATIKA OBDAVČITVE DOBIČKA IZ KAPITALA	19
4. SPREMEMBE OBDAVČITVE DOBIČKA IZ KAPITALA V SLOVENIJI.....	21
5. DAVEK OD DOBIČKA IZ KAPITALA V SVETU	25
5.1. BELGIJA	25
5.2. ČEŠKA.....	26
5.3. DANSKA.....	27
5.4. FRANCIJA	29
5.5. IRSKA.....	32
5.6. ITALIJA	34
5.7. NEMČIJA	36
5.8. PORTUGALSKA	37
5.9. SLOVAŠKA.....	39
5.10. ŠPANIJA.....	40
5.11. ŠVEDSKA.....	43
6. SKLEP	45
7. LITERATURA	47
8. VIRI.....	49
PRILOGA	

1. UVOD

Namen tega diplomskega dela je predstavitev obdavčitve dobička iz kapitala v Sloveniji po današnji zakonodaji, primerjava z obdavčitvami dobička iz kapitala v evropskih državah ter predstavitev morebitnih sprememb, ki so nujne in nas bodo doletele v prihodnje.

Obdavčitev kapitalskih dobičkov poznajo praktično v vseh evropskih državah, vendar se sistemi obdavčenja v posameznih državah precej razlikujejo. Tega ni spremenila niti Evropska Unija, saj je članicam prepuščeno, da v svoji notranji zakonodaji določijo svoja pravila za obdavčitev.

Ena izmed nepriljubljenih davčnih novosti, ki jo je slovenskim davkoplačevalcem konec leta 1996 prinesla Novela Zakona o dohodnini je davek od dobička iz kapitala. Tako so od 1. januarja 1997 obdavčeni dobički, doseženi s prodajo vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu ter nepremičnin (Vovk, 1997). Davek od dobička iz kapitala torej sodi med neposredne (direktne) davke in je eden izmed virov dohodnine.

Slovenski trg kapitala je še vedno nerazvit v primerjavi s tujino. Vendar pa bi zakonodajalec lahko tudi preko sistema obdavčitve vplival na razvoj in pospešitev kapitalskega trga. Zato se v okviru prihodnje davčne reforme pripravljajo spremembe predvsem v okviru neposrednih davkov, čeprav je slovenski Zakon o dohodnini še razmeroma nov.

Da je davčni sistem dober in pozitivno vpliva na gospodarstvo, mora imeti naslednje lastnosti (Stiglitz, 1988, str. 692):

- ekonomsko učinkovitost: davčni sistem ne sme ovirati učinkovite alokacije virov
- izvedbeno preprostost: davčni sistem mora biti relativno enostaven za izvajanje
- fleksibilnost: davčni sistem se mora hitro prilagajati spremembam v pogojih gospodarjenja
- transparentnost: davčni sistem mora biti transparenten, da se v političnem sistemu lahko kažejo preference posameznikov
- pravičnost: davčni sistem mora pravično obravnavati različne skupine oseb.

V okviru te diplomske naloge bo prikazano, koliko teh lastnosti ima slovenski davčni sistem.

V drugem poglavju je prikazana obdavčitev dobička iz kapitala v Sloveniji po današnji zakonodaji. Kdo je torej tisti, ki mora odvesti davek od dobička iz kapitala, od kakšne osnove se davek računa, po kakšni davčni stopnji, katere olajšave lahko uveljavljamo, kdaj in kako moramo davek napovedati, ter kako nam ga davčna uprava odmeri. V tretjem poglavju smo predstavili probleme obdavčitve dobička iz kapitala v Sloveniji, ter kakšen je vpliv davka na ostalo gospodarstvo. V četrtem poglavju se srečamo s spremembami, ki jih poznavalci napovedujejo za prihodnje, in ki bodo sprejete v okviru naslednje reforme dohodnine. V petem poglavju so prikazani sistemi obdavčitve kapitalskega dobička v evropskih državah. Kaj je predmet obdavčitve kapitalskega dobička v Evropi, po kakšni davčni stopnji, kako je s kapitalskimi izgubami, na kakšen način se obravnava tuj dohodek, in kako je obdavčen kapitalski dobiček nerezidentov. V šestem poglavju smo podali primerjavo obdavčitve kapitalskih dobičkov v državah Evrope in povzetek ugotovitev in spoznanj glede obdavčitve davka od dobička iz kapitala v Sloveniji v prihodnje ter razvoju slovenskega trga kapitala.

2. DAVEK OD DOBIČKA IZ KAPITALA V SLOVENIJI

2.1. DAVČNI ZAVEZANEC

Zavezanec za davek od dobička iz kapitala od prodaje nepremičnin, vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu, ki je dosežen na območju Republike Slovenije je (58.člen Zakona o dohodnini, Uradni list RS, št. 71/93):

- fizična oseba s stalnim prebivališčem na območju Republike Slovenije
- nerezident Republike Slovenije.

2.2. ZAKONSKI ROK POSEDOVANJA

V Zakonu o dohodnini (58. člen) je določen triletni rok. Če bo lastnik nepremičnino, vrednostni papir ali delež v kapitalu gospodarskih družb in zadrug prodal prej kot v treh letih od njegove pridobitve, postane davčni zavezanec in bo dobiček, dosežen pri prodaji, moral napovedati davčnemu organu. V kolikor bo od dneva pridobitve do dneva prodaje preteklo več kot tri leta, za to prodajo ni davčni zavezanec in ne vlaga napovedi za odmero davka od ustvarjenega dobička.

2.3. DAVČNA OSNOVA

Osnova za davek od dobička iz kapitala je določena v 58. členu Zakona o dohodnini in jo predstavlja ustvarjen dobiček kot razlika med prodajno ceno kapitala, zmanjšano za davke, ki jih je plačal zavezanec, in valorizirano vrednostjo kapitala v času pridobitve. V davčno osnovo se ne všttevajo obresti niti morebitne tečajne razlike, ki so vsebovane v prodajni ceni.

2.3.1. VREDNOSTNI PAPIRJI

Za vrednostne papirje, ki zapadejo obdavčitvi po določbah Zakona o dohodnini, se štejejo vrednostni papirji, ki so kot taki opredeljeni v veljavni zakonodaji ter so predmet trgovanja. To so lastniški kot tudi dolžniški vrednostni papirji, ki zadostijo pogoju, da so izdani v seriji in v določenem časovnem obdobju nosijo določen donos glede na vloženi kapital (dividende, obresti).

Obdavčeni so torej dobički pri prodaji (Napoved za odmero davka, 2001, str. 12):

- *delnic* – lastniški vrednostni papirji
- *obveznic, blagajniških zapisov, certifikatov o vloženi sredstvih, komercialnih zapisov* – dolžniški vrednostni papirji
- *investicijskih kuponov vzajemnega sklada*
- *delnic investicijske družbe*
- *delnic, pridobljenih v denacionalizacijskih postopkih*
- *pravic iz delnic, ki še niso vpisane v centralni register pri Klirinško–depotni hiši*
- *pokojninskih bonov*

Osnova za davek od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev je razlika med prodajno ceno vrednostnega papirja in pridobitno vrednostjo vrednostnega papirja.

Kot pridobitna vrednost vrednostnega papirja se šteje valorizirana cena vrednostnega papirja na dan pridobitve. 60.a. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 44/96, 77/96) daje zavezancu možnost valoriziranja nabavne vrednosti. Od dneva pridobitve do dneva prodaje vrednostnih papirjev mora preteči več kot šest mesecev. Revalorizacija nabavne vrednosti vrednostnih papirjev se za čas od dneva pridobitve do dneva prodaje valorizira z indeksom cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. Z Odredbo o načinu valorizacije vrednosti papirjev pri davku od dobička iz kapitala (Uradni list RS, št.: 77/96) je bil določen indeks obračunavanja; to je indeks rasti cen na drobno. Zakon o nadomestitvi indeksa drobno prodajnih cen z indeksom cen življenjskih potrebščin (Uradni list RS, št.: 1/99), ki je začel veljati 24.01.1999, je kot merilo inflacije namesto indeksa cen na drobno določil indeks cen življenjskih potrebščin in spremenil

določbe v zakonih, ki so določali merjenje inflacije. Tako je bilo spremenjeno tudi besedilo 66. člena ZDOH, ki določa valorizacijo vrednosti vrednostnih papirjev za čas od dneva pridobitve do dneva prodaje, če je bila prodaja vrednostnega papirja opravljena po poteku šestih mesecev od dneva pridobitve. Do 23.1.1999 se torej za revalorizacijo uporabljajo indeksi cen na drobno, po 24.1.1999 pa indeksi cen življenjskih potrebščin (Harnik, 2000). Če je zavezanec posedoval vrednostni papir več kot 15 dni v mesecu, upošteva koeficient celega meseca, v primeru, da je posedoval vrednostni papir manj kot 15 dni v mesecu, pa se valorizacija opravi s prvim dnem naslednjega meseca.

Primer: Revalorizacija nabavne vrednosti (Kovač, 2000)

Nakup istovrstnih papirjev:

Datum:	Število lotov:	Cena za lot:
17.07.1999	30	24.750

Prodaja istovrstnih papirjev:

Datum:	Število lotov:	Cena za lot:
22.01.2000	30	38.500

Za izračun revalorizirane nabavne vrednosti vrednostnih papirjev, moramo poiskati v Statističnem letopisu, ki ga objavlja Statistični urad RS, koeficiente revalorizacije med datumom nakupa in prodaje vrednostnega papirja (glej priloga 1). Sledi izračun revalorizacije in sicer:

- Izračun revalorizirane nabavne vrednosti:

$$24.750 \text{ SIT} * 1,0429 * 30 \text{ delnic} = 878.971,50 \text{ SIT}$$

Vrednost kapitala v času pridobitve ne vključuje ostalih stroškov (borzna provizija, provizija KDD, vodenje računa, ipd.), ki jih ima zavezanec v zvezi s pridobitvijo vrednostnega papirja.

Če je zavezanec kupoval istovrstne vrednostne papirje v različnih časovnih obdobjih in jih zato v določenem trenutku nekaj od te zaloge prodal in ni mogoče določiti, katere je prodal, se za določitev nabavne cene vrednostnih papirjev upošteva FIFO (first in – first out) metoda

vrednotenja portfelja vrednostnih papirjev. Pri uporabi te metode se kot nakupna cena najprej prodanih vrednostnih papirjev upošteva nakupna cena najprej pridobljenih vrednostnih papirjev.

Primer: Izračun zalog vrednostnega papirja po metodi FIFO (Kovač, 2000)

Nakupi istovrstnih vrednostnih papirjev v tekočem letu:

Datum:	Število lotov:	Cena za lot:
22.03.2000	10	42.750
10.08.2000	25	32.850
14.11.2000	30	48.500

Prodaja istovrstnih vrednostnih papirjev v tekočem letu:

Datum:	Število lotov:	Cena za lot:
11.09.2000	30	24.550
12.12.2000	15	22.300

Osnova za prodajo vrednostnih papirjev po metodi FIFO 11. septembra 2000 je cena za prvotnih deset delnic 42.750 tolarjev in še 20 delnic iz drugega nakupa po 32.850 tolarjev ($10 + 20 = 30$). Iz drugega nakupa tako 11. septembra 2000 ostane na zalogi še pet delnic po 32.850 tolarjev.

Prodaja po metodi FIFO 12. decembra 2000 se izvrši na sledeč način: iz drugega nakupa je osnova za prodajo cena petih delnic po 32.850 tolarjev, iz tretjega nakupa pa deset delnic po 22.300 tolarjev ($5 + 10 = 15$). V zalogi na koncu tekočega leta ostane davčnemu zavezancu še pet delnic po 48.500 tolarjev.

Prodajna cena vrednostnega papirja je cena vrednostnega papirja na dan prodaje (Napoved za odmero davka, 2001, str. 12). Zavezanec jo dokazuje z dokumenti, ki so v zvezi s prodajo vrednostnega papirja. Stroški v zvezi s prodajo kapitala prodajne cene kapitala prav tako ne zmanjšujejo.

Izračun za obveznice, pri katerih se obresti izplačujejo obročno, glavnica pa se v celoti izplača ob zapadlosti (Novak, 1998)

Primer take obveznice je RS02 (Republika Slovenija, 2. izdaja). Glavnica pri tej obveznici znaša 1.000 DEM in bo plačana ob zapadlosti. Kupec je denimo 11.12.1997 kupil 10 lotov RS02 po tečaju 112, tečaj za DEM je bil na ta dan 94,449797 SIT (v izogib vplivu tečajnih razlik na izračun se za preračun v SIT uporablja srednji tečaj Banke Slovenije za DEM na dan nakupa).

Nakupna cena 10 lotov obveznic je torej:

$$10 \times 1.000 \times 1,12 \times 94,449797 = 1.057.837,70 \text{ SIT}$$

Dne 6. 1. 1997 je davčni zavezanec vse svoje obveznice prodal po tečaju 115.

Prodajna cena 10 lotov obveznic je torej:

$$10 \times 1.000 \times 1,15 \times 94,449797 = 1.086.172,70 \text{ SIT}$$

Davčna osnova, kot razlika med prodajno in nakupno ceno, ki ne vključuje prihodkov od obresti in tečajnih razlik, je 28.335 SIT.

Izračun za anuitetne obveznice

Ker se pri anuitetnih obveznicah glavnica izplačuje po delih skupaj z obrestmi, moramo pri izračunih za te obveznice k prodajni ceni prišteti še v času posedovanja obveznice unovčene kupone. Ker se obresti od obveznic ne všttevajo v osnovo, prištejemo le tisti del izplačila, ki predstavlja glavnico. Davčno osnovo torej izračunamo tako kot navadno (od prodajne cene odštejemo nakupno ceno), le da pred tem prodajni ceni prištejemo še del unovčenih kuponov, ki predstavljajo glavnico.

Za primer vzemimo obveznico RS01 (Republika Slovenija, 1. izdaja). Kupec je 17. 12. 1996 kupil 150 lotov obveznice RS01 po tečaju 100,1 (srednji tečaj Banke Slovenije za DEM je znašal 91,052882 SIT). V skladu z amortizacijskim načrtom je višina neizplačane glavnice takrat znašala 50,37 DEM.

Nakupno ceno obveznice izračunamo na enak način kot zgoraj:

$$150 \times 50,37 \times 1,001 \times 91,052882 = 688.638,00 \text{ SIT}$$

Dne 31.12.1996 so zapadli v unovčenje kuponi, s katerimi so bili izplačani del glavnice in obresti. Izplačana glavnica je znašala 12,60 DEM za vsak lot obveznice.

Skupna vrednost izplačane glavnice znaša:

$$150 \times 12,60 \times 91,052882 = 172.090,00 \text{ SIT.}$$

Ko je 3.1.1997 davčni zavezanec obveznice prodal po ceni 100,3, je vrednost neizplačane glavnice (skladno z amortizacijskim načrtom) znašala 37,77 DEM.

Izračun prodajne cene (iz katerega so izključene obresti) je naslednji:

$$150 \times 37,77 \times 1,003 \times 91,052882 = 517.407,70 \text{ SIT}$$

Izračun osnove za davek sledi po naslednji formuli:

(prodajna cena + vrednost izplačane glavnice) - nakupna cena = osnova za davek

$$(517.407,70 + 172.090,00) - 688.638,00 = 859,70 \text{ SIT}$$

Kot dan prodaje kapitala se šteje dan, ko je bila sklenjena pogodba o prodaji kapitala.

Trgovanje v tujini

Obdavčitev kapitalskih dobičkov v tujini ni neznanka. Zakon o deviznem poslovanju, ki je začel veljati 23. aprila 1999, je namreč rezidentom Republike Slovenije omogočil, da kupujejo vrednostne papirje v tujini. Dobrodošla novost je z davčnega vidika sicer prinesla vprašanje obdavčevanja kapitalskih dobičkov, ki jih rezident Republike Slovenije doseže pri trgovanju z vrednostnimi papirji v tujini, vendar je Davčna uprava Republike Slovenije izdala pojasnilo, da kapitalski dobički, ki jih rezident ustvari pri trgovanju z vrednostnimi papirji v tujini, ne bodo obdavčeni s slovenskim davkom od dobička iz kapitala (Šešok, 2001). Dobiček iz kapitala je obdavčen le, če ga obdavči tuja država, v kateri je slovenski rezident dobiček ustvaril.

2.3.2. DELEŽI V KAPITALU

Za druge deleže v kapitalu gospodarskih družb in zadrug se štejejo vsa stvarna razmerja, ki niso oblična, in jih ne izkazuje vrednostni papir oziroma zapis na elektronskem nosilcu podatkov (Napoved za odmero davka, 2000, str. 12). Tako je obdavčena prodaja deleža z dobičkom fizični osebi v družbi z omejeno odgovornostjo, družbi z neomejeno odgovornostjo, komanditni družbi, tihi družbi, zadrugi in ostalo.

Kot prodaja deleža v kapitalu se v skladu z določbami zakona šteje tudi izplačilo deleža v kapitalu fizični osebi v primeru prenehanja gospodarske družbe ali zadruga (likvidacija, poplačilo lastnikov in delničarjev v stečajnem postopku) ter v drugih primerih izplačila deleža v kapitalu, izplačanega v denarju ali v naravi (izstop, izključitev družbenikov, spojitve).

Prav tako se obdavčujejo dobički iz kapitala od prodaje ne samo tistih deležev v kapitalu gospodarskih družb, ki jih in kot jih opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah, temveč tudi drugih deležev v kapitalu, vključno z deleži, ki jih ima fizična oseba v obliki alikvotnega dela osnovnega kapitala delniške družbe v času, preden se delnice delniške družbe vpišejo v centralni register pri Klirinško – depotni družbi.

Določitev osnove za davek od dobička iz kapitala od prodaje deležev v kapitalu je enaka kot pri vrednostnih papirjih, in sicer kot razlika med prodajno ceno deleža v kapitalu in pridobitno vrednostjo deleža v kapitalu. Prav tako se ne razlikuje izračun davka.

2.3.3. NEPREMIČNINE

Pri davku od dobička iz kapitala od prodaje nepremičnin (Škof, 2000, str. 76) sta prav tako pomembna 2 dejavnika:

- čas imetništva nepremičnine (mejničnik 3 leta)
- dobiček, dosežen od prodaje ali menjave.

Kot dan pridobitve nepremičnine se šteje datum sklenitve kupne, menjalne ali druge pogodbe ali dan pravnomočnosti sklepa o dedovanju, če je nepremičnina pridobljena z dedovanjem.

Davčno osnovo predstavlja razlika med prodajno ceno nepremičnin, zmanjšano za plačane davke in morebitne investicije, in valorizirano vrednostjo kapitala v času pridobitve.

Kot revalorizirana nabavna vrednost nepremičnine se šteje nabavna vrednost nepremičnine, določena v kupoprodajni pogodbi, ali vrednost, ki jo zavezanec dokazuje na osnovi dokazil, revalorizirana s koeficientom rasti cen za stanovanjsko gradnjo v Republiki Sloveniji.

Prodajna cena nepremičnine je v kupoprodajni pogodbi navedena cena nepremičnine, če ustreza ceni, ki bi se jo dalo doseči na prostem trgu.

Davčno osnovo za dobiček od prodaje nepremičnin znižuje valorizirana vrednost investicij in izdatkov investicijskega vzdrževanja, ki jih mora zavezanec dokazati z ustreznimi dokazili.

Način valorizacije investicij in izdatkov investicijskega vzdrževanja določa Uredba o načinu valorizacije vrednosti nepremičnin pri davku od dobička iz kapitala (Uradni list RS, št. 32/94). Revalorizacija se opravi s koeficientom rasti cen stanovanjskih gradenj v Republiki Sloveniji. Ta koeficient se ugotovi na osnovi povprečnega mesečnega indeksa rasti cen stanovanjske gradnje po podatkih združenja za gradbeništvo in IGM pri Gospodarski zbornici Slovenije.

V davčno osnovo se ne všttevajo dajatve, ki jih je davčni zavezanec plačal ob prodaji. V osnovo se tudi ne všteva tisti del prodajne cene, ki ga tvorijo obresti in tečajne razlike.

2.4. DAVČNA STOPNJA

Stopnja davka od dobička iz kapitala je 30% (62. člen Zakona o dohodnini, Uradni list RS, št. 71/93).

2.5. IZGUBA PRI PRODAJI

Če je razlika med prodajno ceno kapitala in valorizirano nabavno vrednostjo v času pridobitve negativna, se lahko v letu, za katero se odmerja dohodnina, zmanjšuje pozitivna osnova za davek od dobička iz kapitala, vendar največ do višine pozitivne osnove.

Tako se pobotajo dobički in izgube pri prodaji nepremičnin, vrednostnih papirjev in deležev v kapitalu. Vendar je v zakonu dana omejitev, da se izgube iz tega naslova ne morejo pobotati s pozitivnimi davčnimi osnovami iz drugih virov dohodnine, da izguba niža davčno osnovo za ta davek največ do 0, in da se izguba ne more prenesti v naslednje leto.

2.6. DAVČNA OPROSTITEV

58.a. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 71/93, 44/96) določa, da se dobiček ali izguba, ki jo davčni zavezanec doseže s prvo prodajo vrednostnih papirjev ali deležev v kapitalu, pridobljenih v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij, ne všteta v osnovo oziroma ne zmanjšuje osnove za davek od dobička iz kapitala. Pri tem ni pomembno, v kakšnem načinu lastninskega preoblikovanja podjetij so bile delnice ali deleži pridobljeni. Tako ti zavezanci, ne glede ali so vrednostne papirje pridobili na podlagi certifikatov ali z gotovino, ne vlagajo napovedi za odmero davka od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu. Prav tako se te prodaje ne štejejo za lastna sredstva vzdrževanih družinskih članov pri napovedi dohodnine. Pravica do oprostitve plačila davka iz naslova prve prodaje delnic ali deleža v kapitalu v zgoraj navedenem primeru je izčrpana v trenutku, ko pravico do delnice ali samo delnico ali delež prvi lastnik proda.

Podarjeni vrednostni papirji oziroma deleži v kapitalu gospodarskih družb in zadrug, pridobljeni v procesu lastninskega preoblikovanja, se ne štejejo za prvo prodajo. To pomeni, da se pravica do oprostitve plačila davka iz naslova prve prodaje vrednostnih papirjev in deležev prenese na obdarjenca.

Vložek delnic, pridobljenih v procesu lastninskega preoblikovanja z interno razdelitvijo delnic zaposlenim, bivšim zaposlenim, upokojenim delavcem in ožjim družinskim članom zaposlenih za lastniške certifikate oziroma za potrdila za neizplačani del neto osnovnih osebnih dohodkom in z notranjim odkupom delnic zaposlenih, bivših zaposlenih in upokojenih delavcev za lastniške certifikate, del dobička, plače in druga sredstva vložena v družbe pooblaščenke, ustanovljene v skladu z določili Zakona o prevzemih, se štejejo za prvo prodajo. To pomeni, da je pravica iz prve prodaje izčrpana v trenutku vložka v družbo pooblaščenko. Če se v družbo pooblaščenko vlagajo delnice, pridobljene od prvih lastnikov v okviru interne borze ali na drug način, se štejejo za nadaljnjo prodajo in v skladu z določbami zakona zapadejo obdavčitvi.

Napovedi se ne vložijo tudi kadar gre za zamenjavo pokojninskih bonov, pridobljenih z uresničitvijo pravice do zamenjave delnic PID, za polico dodatnega pokojninskega zavarovanja Prvega pokojninskega sklada. To namreč ne pomeni prodaje vrednostnih papirjev v skladu z Zakonom o dohodnini, temveč pomeni le uresničitev pravice izbire imetnika novih delnic PID, ki mu je bila dana na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/99 – ZPSPID).

2.7. VRSTA POSLA

2.7.1. PRODAJA

Splošna pravila, ki veljajo pri napovedi dobička ali izgube, dosežene s prodajo vrednostnega papirja ali deleža v kapitalu, ki ga še nismo imeli 3 leta (Napoved za odmero davka, 2001, str. 14):

- Nabavna vrednost: vrednost, ki je razvidna iz dokazil o pridobitvi kapitala
- Valorizacija: če smo imeli kapital več kot 6 mesecev, se nabavna vrednost valorizira z ustreznim koeficientom
- Prodajna vrednost: praviloma vrednost, razvidna iz dokumenta o prodaji. Če je kapital normiran v tuji valuti, moramo iz prodaje izločiti morebitne tečajne razlike. Če pa prodajamo anuitetne obveznice, k prodajni ceni, ki je razvidna iz dokazila, prištejemo vrednost unovčenih kuponov.

2.7.2. PODARITEV

Podaritev vrednostnega papirja ali deleža v kapitalu se prav tako šteje za prodajo. Pri napovedi dobička ali izgube pri podaritvi kapitala, ki ga še nismo imeli 3 leta, veljajo naslednja pravila (Napoved za odmero davka, 2001, str. 14):

- Nabavna vrednost: vrednost, ki je razvidna iz dokazil o pridobitvi kapitala
- Valorizacija: nabavna vrednost se valorizira z ustreznim koeficientom, če smo imeli kapital več kot šest mesecev
- Prodajna vrednost: vrednost, razvidna iz darilne pogodbe. Če je prodajna vrednost normirana v tuji valuti, moramo iz prodaje izločiti morebitne tečajne razlike. Če pa gre pri podaritvi za anuitetne obveznice, k prodajni ceni, ki je razvidna iz dokazila, prištejemo vrednost unovčenih kuponov. Če vrednost podarjenega kapitala bistveno odstopa od njegove tržne vrednosti, lahko davčni organ davčno osnovo oceni.

2.7.3. ZAMENJAVA

Če fizična oseba zamenja eno vrsto kapitala za drugega, se prav tako šteje za prodajo. Pri napovedi dobička ali izgube dosežene z zamenjavo kapitala, ki ga še nismo imeli tri leta, veljajo naslednja pravila (Napoved za odmero davka, 2001, str. 14):

- Nabavna vrednost: vrednost, ki je razvidna iz dokazil o pridobitvi kapitala
- Valorizacija: nabavna vrednost se valorizira z ustreznim koeficientom, če smo imeli kapital več kot šest mesecev
- Prodajna vrednost: vrednost, razvidna iz dokumenta o zamenjavi npr. dogovorjena cena za vrednostni papir ali delež, ki smo ga zamenjali z drugim, ali vrednost z zamenjavo pridobljenih novih vrednostnih papirjev oziroma deležev v kapitalu. Če je prodajna vrednost normirana v tuji valuti, moramo iz prodaje izločiti morebitne tečajne razlike. Če pa gre pri podaritvi za anuitetne obveznice, k prodajni ceni, ki je razvidna iz dokazila, prištejemo vrednost unovčenih kuponov. Če vrednost podarjenega kapitala bistveno odstopa od njegove tržne vrednosti, lahko davčni organ davčno osnovo oceni.

2.8. DOKAZILA

Vrednost vrednostnega papirja v času pridobitve in vrednost vrednostnega papirja v času odtujitve zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili. Zavezanec je dolžan dokazovati podatke, ki jih je vpisal v napoved za odmero davka iz dobička od prodaje vrednostnih papirjev in deležev v kapitalu. Načeloma je dokazilo vsak dokument, ki je v zvezi s pridobitvijo ali prodajo vrednostnega papirja ali deleža v kapitalu. V napoved mora zavezanec vpisati podatke, potrebne za izračun dobička ali izgube.

Podatke zavezanec v primeru prodaje na organiziranem trgu pridobi od borzno-posredniške hiše na podlagi potrdila o sklenjenem poslu ter obračuna stroškov in provizije ter iz izvlečkov iz knjige naročil, ki jih mora stranki na njeno zahtevo izdati pooblaščen uslužbenec trga vrednostnih papirjev. Pri poslih, ki so sklenjeni mimo organiziranega trga vrednostnih papirjev, so relevantna vsa dokazila (sklenjene pogodbe in druga dokazila), iz katerih so razvidni potrebni podatki.

V primeru, da zavezanec ne razpolaga z ustreznimi dokazili, lahko davčni organ davčno osnovo ugotovi z oceno na podlagi uradnih podatkov in podatkov, ki jih zbere v ugotovitvenem postopku v skladu z 39. členom Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 18/96, 87/97).

Kot dan pridobitve oziroma prodaje kapitala se šteje dan, ko je bila sklenjena pogodba o prodaji kapitala. Kot dan pridobitve oz. prodaje deleža v kapitalu gospodarskih družb in zadrug se šteje datum sklenitve notarsko overjene pogodbe. Če se pridobitev oziroma prodaja opravi na drugačni pravni podlagi, se kot datum pridobitve ali prodaje šteje datum sklepa skupščine družbe ali drugega ustreznega dokumenta, ki dokazuje datum pridobitve oziroma prodaje. Kot dokazilo za pridobitev deleža v kapitalu pred uvedbo notarjev se šteje datum vpisa v sodni register pravnih oseb v Republiki Sloveniji. V primeru dedovanja se za ustrezno dokazilo šteje pravnomočen sklep o dedovanju.

2.9. ODMERA DAVKA

Odmera davka od dobička iz kapitala bo v skladu z določbami Zakona o davčnem postopku izvršena na podlagi napovedi.

Napoved za odmero davka od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev ter deležev v kapitalu gospodarskih družb in zadrug vloži:

- rezident Republike Slovenije do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register;
- nerezident Republike Slovenije v 15 dneh od vsake prodaje. Če ni zavezanec za dohodnino, lahko vloži napoved za odmero davka od dobička iz kapitala od vseh prodaj do 28. februarja tekočega leta za preteklo. Napoved vloži pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register oziroma pri davčnem uradu, na območju katerega je bila prodaja izvršena.

Napoved za odmero davka od dobička iz kapitala od prodaje nepremičnin je potrebno vložiti v 15 dneh od prodaje pri davčnem uradu, kjer nepremičnina leži. Davčni organ je potem dolžan izdati odločbo v 30 dneh od prejema napovedi.

Kapitalski dobički pri vrednostnih papirjih in deležih v kapitalu se prijavijo na posebnem obrazcu s številko 20/1, ki ga je predpisalo Ministrstvo za finance oz. Davčni urad RS. Na popisnem listu je potrebno podrobneje opredeliti imetništva papirja preko zalog od prodaje letga. Postavke, ki jih mora davčni zavezanec vpisati v popisni list vrednostnega papirja:

1. datum pridobitve (podlaga – obračun opravljenega posla, kupoprodajna pogodba, pogodba o dedovanju, dodelitev v postopku lastninskega preoblikovanja, dodelitev nagrad in drugo),
2. način pridobitve,
3. količina vrednostnega papirja,
4. nabavna cena,
5. datum prodaje,
6. količina prodanega vrednostnega papirja

7. zaloga vrednostnega papirja (V skladu s Pojasnilom Ministrstva za finance z dne 19.12.1996 se zaloga vrednostnega papirja obračunava po t.i. FIFO metodi.)
8. revalorizirana nabavna vrednost,
9. prodajna cena,
10. prodajna vrednost,
11. dobiček,
12. izguba.

Svoje ugotovitve iz popisnega lista mora zavezanec še po vrsti vrednostnega papirja prenesti v napoved po postavkah:

1. vrsta vrednostnega papirja
2. revalorizirana nabavna vrednost
3. prodajna vrednost
4. dobiček
5. izguba

Davčni organ na podlagi določil Zakona o davčnem postopku izda odločbo o odmeri davka od dobička iz kapitala do 31. maja za preteklo leto. Davek od dobička iz kapitala, ugotovljen z odmerno odločbo, je treba plačati v 30 dneh od prejema odločbe.

Dobiček iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev in deležev v kapitalu je eden od virov dohodnine in se zavezancu za dohodnino vključi v njegovo osnovo za odmero dohodnine. Skupaj z ostalimi dohodki se obdavči po lestvici za odmero dohodnine. V odločbi odmerjen in plačan davek iz kapitala pa se šteje za akontacijo dohodnine in jo zavezanec vpiše v obrazec za napoved dohodnine. Če odločba o odmeri davka od dobička iz kapitala do oddaje napovedi za dohodnino še ni bila izdana, zavezanec v napoved ne vpisuje ničesar, ampak pred ustrezno rubriko označi zvezdico. Davčni organ vpiše zahtevane podatke naknadno.

3. PROBLEMATIKA OBDAVČITVE DOBIČKA IZ KAPITALA

Davčna zakonodaja je zelo pomemben element, ki vpliva na odločitve posameznika pri razporejanju prihrankov med sedanjo in prihodnjo porabo ter pri investicijskih odločitvah. Dober davčni sistem ne sme ovirati učinkovite alokacije virov. Za posameznika je vsekakor najpomembnejši končni donos pri posameznih oblikah naložb, pri čemer pa ga davek lahko precej oskubi.

Če pogledamo slovensko zakonodajo ugotovimo, da Zakon o dohodnini v tem trenutku nikakor ne spodbuja državljanov Slovenije k trgovanju z vrednostnimi papirji, saj neobdavčitev obresti stimulatивно vpliva na spodbujanje varčevanja, obdavčitev dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev pa zavira te oblike naložb. S tem v zvezi torej davčna zakonodaja vpliva na razvoj posameznih delov finančnega sistema, saj ostaja že tako počasi razvijajoče se trgovanje z vrednostnih papirjev pri nas še bolj »zaspano«.

Poleg tega na naložbe v vrednostne papirje nestimulatивно vpliva tudi tri letni zakonski rok posedovanja vrednostnih papirjev, po katerem dobiček od kapitala ne zapade več v obdavčitev. Skrajšanje tega roka bi vsekakor spodbudilo trgovanje.

Veliko težavo pa vidimo že v sami tehnični izvedbi. Napoved za odmero davka od dobička iz kapitala mora namreč vložiti vsak, ki je vrednostne papirje, deleže v kapitalu ali nepremičnine prodal pred iztekom treh let od pridobitve. Torej ne glede na to, ali je bil dobiček dosežen ali ne, ker se osnova za obdavčitev in odmera davka ugotavlja v davčnem postopku, ki sledi po vložitvi napovedi. Poleg tega zavezancem povzroča težave izpolnjevanje obrazcev zaradi pomanjkljivih navodil.

Obrazci za napoved davka od dobička iz kapitala tudi ne upoštevajo specifičnih oblik vrednostnih papirjev. Npr. pri dolžniških vrednostnih papirjih oziroma pri vseh anuitetnih in obročnih vrednostnih papirjih, kjer je med trenutkom nakupa in prodaje zapadel kakšen kupon, se pokaže kapitalska izguba, saj smo od kupca prejeli le kupnino za nezapadli del glavnice, ostalo pa od izdajatelja vrednostnega papirja ob zapadlosti kupona.

Na splošno je izračunavanje dobička iz kapitala od prodaje vseh mogočih oblik dolžniških vrednostnih papirjev izredno zapleteno, saj zahteva posebne formule za skoraj vsak posamezni vrednostni papir.

Težava, s katero se spopada davčni sistem, je tudi priznavanje cen, ki jih zavezanci dosežejo zunaj trga, saj ne obstajajo neke omejitve, kdaj te cene priznati in kdaj upoštevati tržne cene. V veliko primerih so v pogodbah zapisane cene določene prav z namenom, da bi se izognili plačilu davka od dobička iz kapitala. Zavezanec, ki bi se davku rad izognil (Smrekar, 2000), se dogovori s prijateljem in mu »proda« delnice po nižji ceni, kot jih je kupil, čeprav so npr. na trgu že dosegle višjo ceno. Tako prikaže kapitalsko izgubo in preloži plačilo davka vsaj za leto dni. In če se zopet želi znebiti delnic, postopek ponovi. Vrednostne papirje tako med seboj prelagajo zdajšnji lastniki. To je sicer utaja, vendar samo, če davčna uprava dokaže, da je bil to posel z namenom izogibanja davkom. Davčni organ sicer lahko v posebni obravnavi vsakega posameznega zavezanca z oceno ugotovi realno ceno, vendar to terja daljši postopek in seveda s tem poveča obseg dela.

Dober in učinkovit davčni sistem mora biti relativno enostaven za izvajanje, poleg tega pa mora biti tudi fleksibilen. Prilagajati se mora spremembam v pogojih gospodarjenja. Današnji čas in pa prihodnost kažeta na razcvet izvedenih finančnih instrumentov predvsem pa trgovanja s standardiziranimi instrumenti na organiziranem trgu. Velik del težav pri obdavčenju vrednostnih papirjev je posledica pomanjkanja predpisov, saj se poslovanje z vrednostnimi papirji razvija zelo hitro, davčna zakonodaja pa mu ne sledi.

Posli z izvedenimi finančnimi instrumenti so namenjeni pokrivanju tveganja v povezavi z osnovnimi posli, vendar je pri nekaterih motiv tudi špekulativen (Mramor, 2000). Tu davčnemu organu manjkajo jasne in zelo natančne definicije, kakšen je status določenega posla, kajti obravnava špekulativnih poslov mora biti povsem drugačna od poslov, katerih namen je izključno zavarovanje tveganja na terminskem trgu. Izračunavanje kapitalskega dobička pri tem je izredno zapleteno, saj je potrebno upoštevati vsak posamezen primer in izračunati dobiček ali izgubo na poseben način pri vsakem takem poslu. Npr. opcija se lahko proda na trgu pred zapadlostjo, lahko se opcija izvrši ob zapadlosti ali pa zapade neizvršena opcija.

4. SPREMEMBE OBDAVČITVE DOBIČKA IZ KAPITALA V SLOVENIJI

V okviru prihodnje davčne reforme bo po vsej verjetnosti prišlo do določenih (temeljnih) sprememb pri obdavčitvi dohodka posameznika, predvidoma tudi na področju davka od dobička iz kapitala.

Ljubljanska borza vrednostnih papirjev je marca 1999 podala pobudo za spremembo obdavčitve kapitalskih dobičkov iz trgovanja z vrednostnimi papirji v Sloveniji (Brstovšek, 1999):

1. ohranitev sedanje 30-odstotne stopnje obdavčitve kapitalskih dobičkov, s to razliko, da ta dobiček ne bi bil več vključen v dohodninsko osnovo. Stopnja obdavčitve kapitalskih dobičkov je sedaj 30-odstotna, a ker je kapitalski dobiček všteti v osnovo za odmero dohodnine, se lahko stopnja v skrajnem primeru (odvisno od dohodka posameznika) poveča celo do 50 odstotkov, kar je tudi v mednarodnem merilu izredno veliko.
2. skrajšanje dobe, v kateri je dobiček obdavčen, s sedanjih treh let na šest mesecev. S tem bi povečalo prilagodljivost naložb, zanimanje malih vlagateljev, znižalo stroške borznega posredovanja, zmanjšalo razpon med nakupno in prodajno ceno in predvsem povečalo hitrost prenosa prihrankov in s tem likvidnost kapitalskega trga.
3. določena naj bi bila tudi spodnja meja neobdavčljivega dobička. Predlagajo znesek v višini polovice povprečne neto mesečne plače v decembru leta, za katero se oddaja napoved.
4. ukinitvev kapitalskega dobička za dolžniške vrednostne papirje (menice, obveznice, blagajniške zapise), kar bi moralo zanimati državo in druge izdajatelje teh papirjev (na primer centralno banko ali Ministrstvo za finance), saj bi se tako zanimanje za te papirje precej povečalo
5. odprava oprostitev plačila kapitalskega dobička iz naslova prve prodaje delnic. Ti dobički so ogromni in neobdavčeni, na drugi strani pa so vlagatelji, ki se trudijo in ukvarjajo z naložbami, pa takoj prispevajo tudi davke.
6. obdavčitev obresti s 30-odstotno stopnjo kot "kompromis za davke". Ta davek ima že praktično ves svet, bančne storitve pa so poleg tega izvzete tudi iz davka na dodano vrednost, kar za finančne ne velja. Naš davčno-finančni sistem spodbuja zgolj in samo varčevanje v bankah, ne pa tudi varčevanja v vrednostnih papirjih. S predlaganimi

spremembami bi bila zagotovljena večja nevtralnost davčnega sistema, kar bi moral biti tudi cilj države in denarne oblasti, saj je nevtralnost eno temeljnih načel obdavčevanja.

V marcu 2000 je državni zbor obravnaval predloge sprememb Zakona o dohodnini, kjer je bilo omenjeno tudi skrajševanje tega triletnega obdobja.

Kakšne bodo resnične spremembe še ni povsem jasno, obstajajo pa številna ugibanja, kako naj bi bil po novem obdavčen dobiček iz kapitala. Vprašanja, ki si jih v zadnjem času zastavljajo udeleženci kapitalskega trga so predvsem:

- rok imetništva, kot pogoj za oprostitev plačila davka od dobička iz kapitala
- davčna stopnja – znižana ali dokončna
- obdavčitev kapitalskih dobičkov.

Kot pravi Klemen Šešok (2001) z davčno spodbujeno prodajo v enem ali celo pol leta verjetno ne bo nič. Koalicijski partnerji naj bi se namreč določili, da bo novi sistem obdavčitve dobička iz kapitala zastavljen tako, da bo spodbujal "dolgoročno imetništvo kapitala". Se pravi, da bo verjetno obdavčena »prehitra« prodaja kapitala. Po njegovem mnenju bo najverjetneje veljala napoved, da bo zakonodajalec uvedel sistem degresivne obdavčitve dobičkov iz kapitala. To pa bi pomenilo, da noben zaslužek pri prodaji delnic – ne po enem, ne po treh, ne po petih letih – ne bi bil povsem rešen davčnega bremena, bi pa z »ročnostjo« upadal odstotek obdavčitve.

TABELA 1: Primer degresivne obdavčitve dobičkov iz kapitala

Prodaja vrednostnih papirjev (leta)	Olajšava (v odstotkih)
2	0
2 3	15
3 4	35
4 5	70
5	100

VIR: Šešok, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net.show.php?id=3577>].

Prihodnja stopnja davka od dobička iz kapitala je tudi še popolna neznanka. Pripravljalci novega zakona so najverjetneje pred težko odločitvijo, ali naj ohranijo obstoječo 30-odstotno davčno stopnjo in slovenskemu kapitalskemu trgu ne pomagajo, ali pa predlagajo nižanje davčne stopnje in celo uvedbo dokončne obdavčitve kapitalskih dobičkov. Uvedba dokončne obdavčitve, kar pomeni, da bi vlagatelj od kapitalskega dobička plačal davek od dobička iz kapitala kot dokončni davek in kapitalskega dobička ne bi uvrščal v davčno osnovo za odmero dohodnine, bi pomenilo dobrodošlo novost.

Po stališčih, ki so bila predstavljena v javnosti (Šešok, 2001), bo novi zakon o dohodnini omogočal zmanjševanje vrednosti kapitala ob odsvojitvi s stroški in provizijami, ki jih je zavezanec za davek od dobička iz kapitala plačal borzno-posredniški hiši ali banki, da je opravila prodajo in nakup vrednostnih papirjev. Priznani stroški in provizije naj bi bili omejeni.

Po navedbah Simone Toplak (2001) pa nekateri poznavalci kljub vsemu menijo, da je pri obdavčenju kapitalskih dobičkov mogoče pričakovati skrajšanja dobe za »dolgoročne« prodaje vrednostnih papirjev s treh na eno leto. Hkrati s tem pa bi lahko uvedli sprotno pobiranje kapitalskega dobička. Posledice bi bile takšne, da:

1. se noben posel ne bi mogel izmuzniti,
2. bi se sredstva v proračun zlivala sproti in ne le enkrat na leto.

Pri tem pa bi prišli do novih težav, saj je treba upoštevati, da bi bile ob uvedbi sprotne sistema obračunavanja davka na kapitalski dobiček potrebne takšne sistemske in tehnične spremembe, da bi jih težko domislili, oblikovali in sprejeli v krajšem času.

Po drugi strani pa je vprašanje tudi koliko se to splača, glede na navedbe o višini pobranega davka v zadnjih letih.

TABELA 2: Zneski pobranega davka od dobička iz kapitala

Leto	Število odmer	Znesek davka (v Sit)	Povp. plačilo (v Sit)
1997	6.634	170.367.879	25.681
1998	4.483	199.111.502	44.415
1999	6.336	357.841.779	56.478
2000	5.917	265.691.733	44.903

VIR: Bošnik, 2001, str. 18.

Ti zneski so v vsej masi davščin praktično zanemarljivi in je vprašanje, ali sploh pokrijejo stroške obračunavanja in pobiranja tega davka.

Z novim zakonom o dohodnini bo drugače obdavčen tudi dobiček od prodaje vrednostnih papirjev v tujini (Šešok, 2001), saj bo zakon prevzel načelo obdavčitve rezidentov po svetovnem dohodku. Rezidenti bodo tako zavezanci za plačilo davka od dobička iz kapitala od vseh dobičkov, ki jih bodo po uveljavitvi novega zakona dosegli v Republiki Sloveniji in tujini. Navedeno načelo bi lahko vodilo v dvojno obdavčitev, saj bi rezident Republike Slovenije, ki bi trgoval z vrednostnimi papirji v tujini, prvič obdavčil svoj kapitalski dobiček že v državi, v kateri je dosegel dobiček in drugič še v Sloveniji. Zaradi tega bo morala Republika Slovenija oblikovati ustrezno skupino sporazumov o dvojnem obdavčevanju ali v novi Zakon o dohodnini vključiti mehanizem, s katerim se izogne dvojni obdavčitvi, če s to tujo državo ne bomo imeli podpisanega sporazuma o izogibanju dvojnemu obdavčevanju.

5. DAVEK OD DOBIČKA IZ KAPITALA V SVETU

5.1. BELGIJA

5.1.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalski dobički v Belgiji (Kesti, 1999, str. 67), ki jih ustvari posamezna fizična oseba v principu niso obdavčeni. Izjeme so za:

- kapitalske dobičke, ustvarjene pri špekulativnih transakcijah, ki so obdavčene po stopnji 33%
- kapitalske dobičke od prodaje avtorske lastnine (npr. patenti, avtorske pravice...), ki so obdavčeni s 33% stopnjo
- kapitalske dobičke, dosežene s prodajo pridobljenih nepopolno izkoriščenih nepremičnin, če je od prodaje poteklo manj kot 5 let, ki so obdavčeni s 33% stopnjo. Če je od pridobitve in prodaje preteklo 5 do 8 let, so dobički obdavčeni s 16,5% stopnjo.
- kapitalske dobičke, dosežene s prodajo popolno izkoriščenih nepremičnin in pretečenimi 5 leti od pridobitve, ki so obdavčeni s 16,5% stopnjo
- kapitalske dobičke, ustvarjene s prodajo večjih kapitalskih deležev (več kot 25%) belgijskih podjetij nerezidentu, ki so obdavčeni s 16,5% stopnjo

5.1.2. Izguba

Izgube ene kategorije dohodka se ne morejo pobotati z dohodki druge kategorije. Dovoljeno je neomejeno prenašanje izgub naprej, ne morejo pa se izgube prenašati nazaj.

5.1.3. Nerezidenti

Nerezidenti so zavezani plačilu davka od dobička iz kapitala, če ga ustvarijo s prodajo določenega deleža v kapitalu katerega od belgijskih podjetij.

5.2. ČEŠKA

5.2.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalski dobički na Češkem (Kesti, 1999, str. 125) so obdavčeni, če so ustvarjeni pri prodaji sredstev, ki se uporabljajo za ustvarjanje dohodka, vodenje posla ali samostojne dejavnosti.

Dobiček od prodaje nepremičnin in premičnin je večinoma oproščen davka. Dobiček od občasnih prodaj neposlovnih sredstev je obdavčen (če niso oproščeni) kot ostali dohodek, se pravi, da je obdavčen, če njegova skupna vrednost presega 10.000 čeških kron (307 EUR).

Dobiček od prodaje vrednostnih papirjev se obravnava kot dohodek od kapitalskih sredstev, kot ostali dohodek ali pa oproščen dohodek. Kapitalski dobički, doseženi s prodajo delnic ali deležev v kapitalu podjetja, so obdavčeni s 15% davčno stopnjo kot drugi dohodek in vključeni v celoten obdavčljiv dohodek. Če delavec pridobi delnice za ceno, nižjo kot je njihova nominalna vrednost, je razlika med stroški pridobitve in nominalno vrednostjo obdavčena kot kapitalski dobiček od prodaje. Tega davka so opravičeni, če delnice odkupi delodajalec. Kot ostali dohodek štejemo dohodek od prodaje delnic ali drugih deležev v podjetju, obveznic, opcij in dohodek od prodaje nepremičnin in premičnin, če se ne uporabljajo poslovno, za podjetniške in profesionalne aktivnosti.

Kapitalski dobički so oproščeni davka pri:

- dobičku od prodaje bivališča, ki ga je davkoplačevalec najmanj 2 leti uporabljal kot stalno bivališče
- dobičku od prodaje nepremičnin, ki jih je imel davkoplačevalec v lasti najmanj 5 let, če se nepremičnina ne uporablja v poslovne namene
- dobičku od prodaje vrednostnih papirjev, ki so v lasti najmanj 6 mesecev.

Kapitalski dobiček je določen kot razlika med nakupno ceno (ali nominalno vrednostjo) in prodajno ceno, zmanjšano za stroške prodaje.

5.2.2. Izguba

Izgube se lahko prenašajo 7 let naprej, vendar ni dovoljeno prenašati izgub nazaj.

5.2.3. Nerezidenti

Za nerezidente velja obdavčitev kapitalskih dobičkov od prodaje nepremičnin, lociranih na Češkem, vključno s kapitalskimi dobički, ki so neposredno povezani z nepremičninami npr. preko delniških družb.

5.3. DANSKA

5.3.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalski dobički na Danskem (Kesti, 1999, str. 141) so v večini praktičnih primerov obdavčeni. Vsi obdavčljivi dobički in izgube, ki se odštevajo, so vključeni v kapitalski dohodek.

Dobički od prodaje stalnih bivališč so običajno oproščeni davka in izgube se ne morejo odšteti. Kapitalski dobički in izgube drugih nepremičnin pa so obdavčeni. Dobički in izgube od delnic in podobnih pravic v lastništvu podjetja so predmet naslednjih pravil:

a) delnice v lastništvu manj kot 3 leta

Dobički so obdavčeni kot kapitalski dohodek. Izgube se odštevajo, vendar to zmanjšanje velja za neto izgube.

b) Delnice, ki kotirajo na borzi v lasti manj kot 3 leta

Če pravična tržna cena vseh kotirajočih delnic, ki jih ima v lasti posameznik, ne presega 113.300 danskih kron (15.210 EUR) kadarkoli v času treh let od prodaje, dobički od prodaje katere koli delnice niso obdavčeni in izgube se ne odštevajo. Če je lastnik delnic poročen, so v račun prav tako vštete delnice soproga, ampak se zgornja meja ne poveča. Če pravična tržna vrednost presega 113.300 danskih kron (15.210 EUR), so dobički obdavčeni kot dohodek od delnic. Izgube se odštevajo, ampak zmanjšanje velja samo za neto izgube. Za delnice, ki kotirajo, veljajo vse, ki kotirajo na borzah, ki so locirane v

državah Evropske skupnosti ali v državi, ki je članica Evropske gospodarske skupnosti. Vključene so tudi delnice, ki kotirajo na borzi, ki je članica ali pridružena članica mednarodne skupnosti borz (FIBV).

- c) Delnice, ki ne kotirajo na borzi v lasti manj kot 3 leta

Dobički so obdavčeni in izgube se odštevajo. Dobički in izgube so vključeni v dohodek od delnic.

Kapitalski dobički od prodaje dobrega imena, know-how-a, patentov, avtorskih pravic, dizajnov ali modelov, tržnih deležev in podobnih pravic so obdavčeni kot osebni dohodek. Izgube se odštevajo od osebnega dohodka.

Posameznikom ni potrebno plačevati davka od dobička od obveznic in drugih dolžniških vrednostnih papirjev, denominiranih v danskih kronah, pod pogojem, da dolžniški vrednostni papirji nosijo obresti z nominalno stopnjo, ki je bila v času, ko so bile izdane, najmanj enaka minimumu obrestne mere, določene s strani davčne uprave. Minimalna stopnja je 4%. Izgube od teh obveznic in drugih dolžniških vrednostnih papirjev se ne odštevajo. Dobički od dolžniških vrednostnih papirjev so obdavčeni, če so jasno pridobljene z izposojenim denarjem. Dobički in izgube od obveznic in drugih vrednostnih papirjev, denominiranih v drugi valuti, so obdavčeni, če celotni dobički ali izgube od letnega dohodka presegajo 1.000 danskih kron (134 EUR).

5.3.2. Izguba

Izgube se lahko prenesejo naprej za 5 let. Ni pa dovoljeno prenašanje izgub za nazaj. Izgube se lahko prav tako prenesejo na soproga. Odštevanje določenih kapitalskih izgub in njihov prenos naprej je omejen.

Kapitalske izgube od nepremičnin se lahko odštevajo le od dobičkov podobnih vrst sredstev. Neto kapitalske izgube davčnega leta se lahko prenesejo naprej za 5 let in se odštevajo le od dobičkov podobnih vrst sredstev. Prav tako se lahko izgube prenašajo na zakonca. Podobne omejitve veljajo za kapitalske izgube od delnic, ki so v lasti davkoplačevalca manj kot 3 leta in za kapitalske izgube delnic, ki kotirajo na borzah (kjer vrednost vseh delnic presega določeno mejo).

5.3.3. Stopnje

Kapitalski dobički niso obdavčeni ločeno, ampak so del celotnega dohodka, ki je progresivno obdavčen.

5.3.4. Dohodek v tujini

Posameznemu rezidentu se obdavči dohodek in kapitalski dobiček, dosežen kjerkoli po svetu, na način, ki je enak tistemu, ki velja za obdavčitev domačega dohodka.

Za kapitalske dobičke od delnic nerezidentnih podjetij velja posebno pravilo. Ti kapitalski dobički so vedno obdavčeni, če so:

- poslovne aktivnosti nerezidentne podružnice v glavnem finančne narave
- bili dobički nerezidentne podružnice predmet bistveno nižje obdavčitve kot velja za podjetja, obdavčena po danskem zakonu.

Obdavčljiv dobiček je ustvarjen dobiček, ki je vsako leto lastništva povečan za 1% z minimalno stopnjo povečanja za 10%. Tak kapitalski dobiček je obdavčen kot kapitalski dohodek. Izgube se ne odštevajo.

5.3.5. Nerezidenti

Kapitalski dobički nerezidentov so v splošnem obdavčeni samo, če so sredstva, iz katerih je bil dobiček dosežen, pripisana stalnemu bivališču na Danskem. Kapitalski dobički od nepremičnin na Danskem so vedno obdavčeni.

5.4. FRANCIJA

5.4.1. Dobiček iz kapitala

Postopek obdavčitve kapitalskih dobičkov v Franciji (Kesti, 1999, str. 177) se razlikuje glede na to, ali so dobički doseženi iz poslovnih sredstev, nepremičnin ali vrednostnih papirjev. Kapitalski dobički od poslovnih sredstev in vrednostnih papirjev so lahko obdavčeni ločeno

po reducirano nižji stopnji ali v celoti ali posamezno dodani agregatnemu dohodku. Kapitalski dobički ob prodaji nepremičnin so navadno obdavčeni po različnih stopnjah. Z davkom obremenjeni kapitalski dobički od prodaje nepremičnin so predmet olajšav pod različnimi pogoji.

Kapitalski dobički od prodaje poslovnih sredstev posameznika so lahko obdavčeni na eden ali dva načina, odvisno od tega, ali so to kratkoročni ali dolgoročni dobički. Kratkoročni dobički so dobički od prodaje sredstev, ki so v lasti manj kot 2 leti in so obdavčeni kot poslovni dohodek. Plačilo davka od dobička od teh sredstev je možno raztegniti preko 3 let, v določenih primerih preko 10 let. Dolgoročni dobički so dobički od prodaje sredstev v lasti najmanj 2 leti in so obdavčeni z znižano 16% davčno stopnjo. Davek se odmeri od prodajne cene, zmanjšane za stroške pridobitve. V splošnem so dolgoročni dobički izvzeti plačila davka, če ne presegajo neke zgornje vrednostne meje.

Kapitalski dobički od prodaje nepremičnin ali pravic na nepremičninah so obdavčeni kot kapitalski dobički. Dobički, ustvarjeni ob prenosu lastništva nepremičnin, ki so v lasti manj kot 2 leti, so v splošnem predmet obdavčitve po proporcionalnih stopnjah po uveljavljanju odtegljaja 6000 FRF (915 EUR). Dobički, ustvarjeni od nepremičnin v lasti 2 ali več let, se računajo po sledečem načinu:

- 1) stroški pridobitve, ki se odštevajo od dohodka, se povečajo za 10% (ali za vsoto realnih stroškov, če so le-ti višji)
- 2) stroški pridobitve, ki se odštevajo, se uravnavajo še z inflacijo glede na leto pridobitve
- 3) tako izračunani kapitalski dobički so zmanjšani za 5 % za vsako leto lastništva, po drugem letu lastništva. Lastnina, ki je v lasti več kot 22 let je davka izvzeta.
- 4) Rezultat je še prej zmanjšan za 6000 FRF (915 EUR), to je za največje zmanjšanje, ki velja v posebnih primerih
- 5) ena petina od neto obdavčljivega dohodka je dodana dohodku davkoplačevalca, ki je predmet progresivnih davčnih stopenj, tako da je izračunano ustrezno davčno povečanje. Končni davek od dobička iz kapitala je 5-kratno ustrezno davčno povečanje.

Naslednji primeri kapitalskih dobičkov so pod določenimi pogoji izvzeti plačila davka:

- prodaja nepremičnin, ki so v lasti več kot 22 let

- prodaja stalnega bivališča davkoplačevalca
- prva prodaja nepremičnine, ki ni stalno bivališče osebe, ki nima lastnega stalnega bivališča
- prodaja nepremičnine davkoplačevalca, če celotna vrednost nepremičnine ne presega 400.000 FRF (60.975 EUR), povečano za 100.000 FRF (15.244 EUR) za tretjega in nadaljnjega otroka, ki ga preživljaš.

Obdavčitev kapitalskih dobičkov od občasnih prodaj delnic podjetij je odvisna od tega, če je ali ne udeležba le-teh izdatna. Udeležba je izdatna, če ima davkoplačevalec direktno ali indirektno pravico do več kot 25% dohodka podjetja prodanih delnic. Če ima davkoplačevalec pravico do 25% ali manj dobička podjetja, katerega delnice prodaja, so dobički obdavčeni le, če celotna prodaja njegovega gospodinjstva v davčnem letu presega 50.000 FRF (7.622 EUR). Ti dobički so obdavčeni z znižano stopnjo 16%. Če ima ali je imel kadarkoli v preteklih 5 letih davkoplačevalec skupaj s svojim zakoncem in njunimi potomci neposredno ali posredno pravico do več kot 25% dobička podjetja, je obdavčen z znižano davčno stopnjo 16%, ne glede na število preteklih prodaj.

5.4.2. Izguba

Kapitalskih izgub od prodaje nepremičnin se ne more odšteti od katerekoli kategorije dohodka. Enaka pravila veljajo za kapitalske dobičke od prodaje vrednostnih papirjev. Prenos izgub vnaprej je dovoljen samo za naslednjih 5 let.

5.4.3. Dohodek v tujini

Dohodek, dosežen v tujini, je predmet enake obdavčitve kot domači dohodek. Kapitalski dobički, doseženi s strani rezidenta od nepremičnin, lociranih v tujini, so obdavčeni pod domačimi pravili. Večina davčnih pogodb poskrbi, da je tak dohodek ekskluzivno obdavčen v državi, v kateri se nepremičnina nahaja. Kapitalskih dobičkov tujih vrednostnih papirjev so obdavčeni z enakimi stopnjami in pod enakimi pogoji kot francoski vrednostni papirji.

5.4.4. Nerezidenti

Kapitalski dobički so obdavčeni le, če so doseženi od velike udeležbe v domačem podjetju.

Kapitalski dobički od nepremičnin, ki se nahajajo v Franciji, so predmet dohodnine s 33,33 % davčno stopnjo. Izjema so kapitalski dobički od prodaje bivališča, ki so jih dosegli Francozi in pripadniki narodov EU in narodov, s katerimi ima Francija sklenjen sporazum.

5.5. IRSKA

5.5.1. Dobiček iz kapitala

Predmet obdavčitve posameznega rezidenta ali nerezidenta na Irskem so kapitalski dobički od dohodka, ki je dosežen kjerkoli po svetu (Kesti, 1999, str. 297). Dobički od določenih prodaj sredstev so predmet ločenega davka od dobička iz kapitala. Stroški pridobitve sredstev se odštevajo od dohodka in se običajno povečujejo za inflacijo.

Oprostitev veljajo za sledeče primere:

- prvih 1.000 irskih funtov (1266 EUR) davkoplačevalskega neto dobička
- dobički, doseženi od določenih državnih in podobnih vrednostnih papirjev. Takšni vrednostni papirji vključujejo delnice lokalnih oblasti in delnice, ki jih izdajajo določena državna telesa
- dobički, doseženi pri življenjskih zavarovanjih ali od odloženih anuitetnih zavarovalnih polic

Dobički posameznega davkoplačevalca, ki so doseženi od njegove osebne lastnine, niso obdavčeni. Transferi med ženo in možem so predmet prevalitvene olajšave (roll-over relief), kar pomeni, da zakonec, ki transfer prejme, prevzame in lahko uveljavlja stroške pridobitve zakonca, ki je transfer izvedel. Prevalitvena olajšava se prizna tudi pri transferju poslovnih sredstev podjetja v zameno za delnice podjetja in za reinvestiranje sredstev podjetnika – prodajo deležev poslovnih sredstev enega podjetja in investiranje v drugo podjetje, v katerem potem tudi nadaljuje svoje aktivnosti. Davčna olajšava je lahko priznana tudi lastniku, ki proda kmetijo, posel, stanovanje ali podjetje zaradi upokojitve pri starosti 55 let ali več,

ampak le z upoštevanjem vrednosti prodaje do 250.000 irskih funtov (316.456 EUR). Vrednostne omejitve ni, če to lastnino proda družini.

V splošnem pa ima pravico do prevalitvene olajšave posamezen davkoplačevalec, če odtuji določena sredstva, celoten izkupiček od prodaje pa nameni za pridobitev sredstev enake ali podobne vrste, vendar obstaja omejen čas, ki sme preteči med odtujitvijo starih in pridobitvijo novih sredstev. Če davkoplačevalec zahteva prevalitveno olajšavo, dobiček od kapitala, ustvarjen ob prodaji sredstev, ni obdavčen takoj, ampak se od doseženega dobička odštejejo stroški novopridobljenih sredstev. Obdavčitev dobička se tako učinkovito odloži do prodaje novih sredstev. Če dosežen dobiček presega stroške novopridobljenih sredstev, se razlika obdavči takoj. Sredstva, ki se odtujujejo, so morale biti v lasti in uporabi osebe, ki jih je prodal, enako velja za nova sredstva. Nova sredstva se morajo začeti uporabljati takoj po pridobitvi. Namen pridobitve mora biti uporaba le-teh in ne ustvarjanje dobička od prodaje dela ali vseh sredstev. Prevalitvena olajšava je ponavadi priznana tudi v primeru odtujitve kapitala ob smrti zakonca, podaritvi kapitala osebi iz 1. dednega reda, odsvojitvi kapitala ob razvezi zakonske zveze, legalizaciji ali delitvi družbene lastnine.

5.5.2. Izguba

Kapitalske izgube se računajo na enak način kot kapitalski dobički in se lahko pobotajo s kapitalskimi dobički, realiziranimi v istem ali katerem poznejšem letu. Ne moremo pa jih odšteti od drugih kategorij dohodka.

5.5.3. Stopnje

Stopnja davka od dobička iz kapitala je 20%.

5.5.4. Dohodek v tujini

Dohodek in kapitalski dobički, ki predstavljajo tuj dohodek, in so prineseni v državo, so obdavčeni. Obdavčeni so tudi dobički, ki so nastali ob prodaji sredstev določenih tujih

podjetij ali trustov na Irskem ali kje drugje, v katerih ima posamezen rezident 5% ali večji delež.

5.5.5. Nerezidenti

Nerezidenti so oproščeni davka od dobička iz kapitala, razen za dobičke od prodaje sledečih sredstev:

- zemlje in zgradb na Irskem
- minerale na Irskem ali katerekoli pravice, interese ali druga sredstva v povezavi z rudarstvom ali minerali ali iskanjem mineralov, kakor tudi raziskovanje
- delnice prostega trga, če izhaja njihova vrednost ali večinski del njihove vrednosti iz prvih dveh primerov
- dobro ime posla na Irskem
- sredstva, ki se nahajajo na Irskem in se uporabljajo za namene trgovanja na Irskem preko podružnice ali agencije

5.6. ITALIJA

5.6.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalski dobički, ki so doseženi pri odtujitvi nepremičnin pred pretekom 5-ih let od pridobitve, in ki ne sodijo v kulturne, profesionalne ali komercialne dejavnosti (Kesti, 1999, str. 325), so vključeni in obdavčeni skupaj z ostalim dohodkom posameznika. V to kategorijo sodijo tudi kapitalski dobički, doseženi pri prodaji zemljišča, ki je namenjeno za gradnjo, če od nakupa ni preteklo 5 let. Kapitalski dobički od prodaje urbanih zgradb, ki se večinoma uporabljajo kot stalno bivališče, niso predmet obdavčitve. Tudi kapitalski dobički od zemlje in zgradb, ki se pridobijo z dedovanjem ali kot darilo, so oproščeni davka.

Kapitalski dobički od dobrega imena, pridobljenega pri prodaji podjetja, ki je bilo v lasti več kot 5 let, se obdavčijo ločeno. Davek se zaračuna na način, da se uporabi vrednost, ki jo dobimo tako, da z davčno stopnjo pomnožimo polovico dveletnega agregatnega neto dohodka podjetja pred letom, v katerem je lastnik vrednost dobil. Če ni bilo obdavčljivega dohodka v

teh dveh letih, se uporabi neto dohodek drugega leta. Pri kapitalskih dobičkih, ustvarjenih pri odtujitvi podjetja, ki je bilo v lasti manj kot 3 leta, se lahko davkoplačevalec odloči za nadomestni davek s 27% stopnjo na dohodek. Ta se potem doda k davku od dohodka. Prevalitveno olajšavo lahko uveljavljajo tisti, ki poslovna sredstva podjetja podarijo sorodniku ali v primerih dedovanja.

Kapitalski dobički od prodaje delnic in drugih vrednostnih papirjev, ki jih doseže posameznik, so predmet nadomestnega davka, ki nadomesti davek od dohodka. Kapitalski dobički od prednostnih delnic so obdavčeni s 27% davčno stopnjo. Za povezana podjetja pojem prednostnega delničarstva pomeni imeti 2% ali več volilnih pravic ali 5% ali več kapitala. Za nepovezana podjetja je ta odstotek 20% in 25%. Za dobičke nepovezanih podjetij je davčna stopnja 12,5%. Ta stopnja velja tudi za dobičke pri prenosu ali ponovnem odkupu obveznic ali drugih vrednostnih papirjev.

5.6.2. Izguba

Kapitalska izguba se ne odšteva od drugega dohodka tekočega leta in se ne prenaša v prihodnja leta.

5.6.3. Dohodek v tujini

Kapitalski dobički doseženi v tujini so obdavčeni enako kot kapitalski dobički doseženi doma.

5.6.4. Nerezidenti

Za nerezidente velja, da so kapitalski dobički, ki jih dosežejo od deležev v rezidentnih podjetjih, predmet nadomestnega davka. Kapitalski dobički od manjših deležev v povezanih podjetjih pa so davka oproščeni.

5.7. NEMČIJA

5.7.1. Dobiček iz kapitala

Nemški zakon o davku od dohodka razlikuje med kapitalskimi dobički, doseženimi pri poslovnih zadevah, in kapitalskimi dobički, doseženimi pri privatnih transakcijah rezidentov posameznikov (Kesti, 1999, str. 213). Prvi se obravnavajo kot običajni poslovni dohodek, medtem ko drugi običajno niso predmet obdavčitve dohodka.

Kapitalski dobički, ki jih ustvari posamezen rezident pri privatnih transakcijah so predmet obdavčitve, ko:

- dobički nastanejo pri prodaji premičnin npr. delnic ali obveznic pred 1 letom od datuma pridobitve ali nepremičnin pred 10 leti od dneva pridobitve in presegajo vrednost 1.000 DEM (510 EUR) v davčnem letu
- dobički od prodaje deležev v podjetju, v katerem ima ali je imel posameznik – rezident ali nerezident v lasti v preteklih 5 letih posredno ali neposredno najmanj 10% delež.

Davkoplačevalec, ki je dosegel starost 55 let ali ima zelo nizke dohodke, lahko zaprosi za oprostitev davka od kapitalskega dobička od prodaje sredstev v vrednosti 60.000 DEM (31.612 EUR). Če kapitalski dobički presegajo vrednost 300.000 DEM (153.061 EUR), oprostitev zmanjša presežek za 60.000 DEM (31.612 EUR). Vendar pa se ne prizna nobena oprostitev, če kapitalski dobički presegajo vrednost 360.000 DEM (183.673 EUR). Za kapitalske dobičke, dosežene pri prodaji delnic delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, je lahko priznana oprostitev za 20.000 DEM (10.204 EUR), vendar le, če celoten dobiček ne presega 80.000 DEM (40.816 EUR). Če dobički presegajo to vrednost, oprostitev zmanjša presežek. Če pa je prodan le del vseh delnic nekega podjetja, se oprostitev zmanjša proporcionalno.

Z nižano davčno stopnjo pa je obdavčen dohodek, ki je definiran kot izredni dohodek in vključuje:

- kapitalske dobičke, dosežene pri prodaji kmetijskih sredstev
- kapitalske dobičke, dosežene pri poslovnih prodajah, kjer je davkoplačevalec udeležen v celoti ali kot partner v omejeni družbi z deleži

- kapitalske dobičke, dosežene pri prodaji deležev v podjetju, v katerem je delničar lastnik ali je bil lastnik v zadnjih 5-ih letih posredno ali neposredno najmanj 10% delniškega kapitala
- kapitalske dobičke, dosežene pri prodaji sredstev, ki se uporabljajo pri izvajanju samostojnih dejavnosti

5.7.2. Izguba

Celoten negativen dohodek posameznika, dosežen iz različnih kategorij dohodka, se lahko odšteva od celotnega pozitivnega dohodka, če ta presega vrednost 100.000 DEM (51.020 EUR). Če je celoten pozitivni dohodek višji od te vrednosti, se lahko negativen dohodek odšteva od pozitivnega in sicer največ 50% od presežka vrednosti pozitivnega dohodka.

5.7.3. Stopnje

Kapitalski dobički niso obdavčeni ločeno, ampak so del celotnega dohodka, ki je progresivno obdavčen.

5.7.4. Nerezidenti

Kapitalski dobički nerezidentov, doseženi iz nemških virov, so obdavčeni enako kot kapitalski dobički rezidentov.

5.8. PORTUGALSKA

5.8.1. Dobiček iz kapitala

Obdavčljivi kapitalski dobički so tisti, ki so ustvarjeni pri prodaji (Kesti, 1999, str. 435):

- nepremičnin in lastninskih pravic nad njimi
- intelektualne in industrijske lastnine ali know-how-a, kjer prodajalec ni prvotni lastnik
- sredstev, ki se uporabljajo za vodenje samostojne dejavnosti, vključno z alokacijo teh sredstev v drug namen

- delnic, določenih deležev v podjetjih, investicijskih certifikatov ipd.

Upoštevajoč zgoraj naštetje prodaje, razen prodaje delnic, deležev v podjetjih, investicijskih certifikatov, je predmet obdavčitve le 50% neto letne vrednosti dobička.

Neto letni dobiček od prodaje delnic, deležev v podjetjih, investicijskih certifikatov je v principu predmet obdavčitve s končno 10% davčno stopnjo, razen če se odloči za vključitev dobička iz kapitala v celoten dohodek, ki je potem obdavčen z dohodnino.

Pri prodaji nepremičnin in lastninskih pravic nad njimi ter sredstev za vodenje samostojne dejavnosti po preteku dveh let od njihove pridobitve, se lahko stroškom pridobitve prišteje še inflacija. Upoštevanje inflacije pa ni dovoljeno pri finančnih investicijah, razen investicij v delnice in deleže v podjetju ali investicij v nepremičnine.

Do oprostitve davka od dobička iz kapitala so upravičeni davkoplačevalci v primeru prodaje:

- stalnega bivališča, kjer je prvoten izkupiček reinvestiran v pridobitev, izgradnjo, razširitev ali obnovo drugega bivališča ali zemljišča za izgradnjo bivališča na Portugalskem v 24-ih mesecih od prodaje, ali če se plača takšna pridobitev v 12 mesecih pred prodajo
- delnic podjetij, če je bil davkoplačevalec njihov lastnik več kot 12 mesecev
- katerihkoli obveznic ali dolžniških instrumentov.

5.8.2. Izguba

Splošno pravilo pravi, da lahko posameznik od svojega celotnega neto dohodka tekočega leta odšteje izgube, ki so bile dosežene, upoštevajoč vse kategorije dohodka v tem letu. Kapitalske izgube se lahko prenašajo 5 let naprej v okviru te kategorije dohodka. Kapitalske izgube od prenosa lastništva nad vrednostnimi papirji, ki so dosežene v koledarskem letu, se lahko odštevajo od kapitalskega dobička naslednjih dveh let, pod pogojem, da se davkoplačevalec izrecno odloči za vključitev dobička ali izgube takšnih prodaj v njegov obdavčljiv dohodek iz davčnega namena.

5.8.3. Nerezidenti

Posameznik, ki nima na Portugalskem stalnega bivališča, in ki doseže na Portugalskem dobiček iz kapitala, mora določiti lokalnega pooblaščenca, od katerega se zahteva, da izpolni vse nerezidentove obveznosti, vključno z davčno napovedjo za to kategorijo davka in plačilo davka.

5.9. SLOVAŠKA

5.9.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalski dobički so obdavčeni, če gre za splošen dohodek, dohodek za opravljanje posla ali vodenje samostojne dejavnosti (Kesti, 1999, str. 463).

Dobički od prodaje nepremičnin in premičnin so v večini primerov davka oproščeni. Oprostitev velja tudi za:

- dohodek od prodaje stalnega bivališča, če se je le-to uporabljalo kot primarno bivališče najmanj 2 leti oziroma je bilo v lasti davkoplačevalca najmanj 5 let pred prodajo, razen če se je uporabljalo v poslovne namene
- dohodek od prodaje drugih nepremičnin, ki so bile v lasti davkoplačevalca najmanj leto pred prodajo, razen če je ta dohodek definiran kot dohodek od kapitalskih sredstev
- dohodek od udeležbe v podjetju, ki ni delniška družba, najmanj 5 let.

Dobiček od občasnih prodaj neposlovnih sredstev je obdavčen kot drug dohodek. Kot drug dohodek se obravnava:

- dohodek od prodaje nepremičnin in premičnin, vključno z vrednostnimi papirji, ki se ne uporabljajo v poslovne, podjetniške ali profesionalne aktivnosti
- dohodek delničarja, dosežen pri stečaju podjetja itd.

Dobiček od prodaje vrednostnih papirjev se obravnava kot dohodek od kapitalskih sredstev. V primeru prodaje delnic je dohodek določen kot razlika med nominalno vrednostjo oz. nakupno vrednostjo, če ne gre za prvo prodajo, in prodajno ceno, zmanjšano za določene stroške

prodaje. Če so delnice pridobljene po precej nižji ceni kot je njena nominalna vrednost, je kot kapitalški dobiček obdavčena razlika med stroški pridobitve in nominalno vrednostjo.

5.9.2. Izguba

Izgube se lahko prenašajo za 5 let naprej.

5.9.3. Stopnje

Kapitalški dobički niso obdavčeni ločeno, ampak so del celotnega dohodka, ki je progresivno obdavčen.

5.9.4. Dohodek v tujini

Kapitalški dobički, ki so doseženi v tujini, so obdavčeni enako kot kapitalški dobički, ki so doseženi doma.

5.9.5. Nerezidenti

Dohodek nerezidenta, ki je dosežen iz slovaških virov sredstev, je obdavčen po pravilih obdavčitve, ki so enaki kot za rezidente. Tako je tudi s kapitalskimi dobički.

5.10. ŠPANIJA

5.10.1. Dobiček iz kapitala

Kapitalški dobički v Španiji so razdeljeni na kratkoročne kapitalške dobičke in dolgoročne kapitalške dobičke (Kesti, 1999, str. 493). Kratkoročni kapitalški dobički vključujejo dobičke, dosežene od prodaje lastnine, ki je bila v lasti dve leti ali manj. Prav tako vključujejo povečano vrednost neto bogastva. Dolgoročni kapitalški dobički pa so dobički, doseženi od prodaje lastnine ali pravic do delnic, ki so bile v lasti več kot dve leti.

Kapitalski dobiček se računa kot razlika med nabavno ceno, ki vključuje stroške pridobitve in izboljšav, in prodajno ceno. Nabavna cena je uravnavana z inflacijo samo v primerih nepremičnin.

Dobiček pri darilih in dedovanju se računa kot razlika med vrednostjo sredstev za darilo oz. dedovanje in stroški pridobitve.

Posebna pravila veljajo tudi, da bi preprečili prodajo podcenjenih sredstev, predvsem nepremičnin. Prevalitvena olajšava velja za vse davkoplačevalce v primerih prodaje stalnega bivališča, vendar mora biti celotna vrednost reinvestirana v novo stalno bivališče. Tako tudi velja, da za delno investiranje velja le delna prevalitvena olajšava.

Oprostitve pri davku od dobička iz kapitala veljajo za:

- kapitalski dobiček, ki je dosežen od daril v obliki donacije
- kapitalski dobiček, ki ga ustvarijo upokojenci, ki so starejši od 65 let, od prodaje stalnega bivališča

5.10.2. Izguba

Kratkoročna kapitalska izguba t.j. izguba od sredstev, ki so v lasti manj kot dve leti, se ne more pobotati s kratkoročnim kapitalskim dobičkom tekočega leta. Pobota se lahko z 10% neto dohodka iz drugih virov, z izjemo dolgoročnega kapitalskega dobička. Lahko se prenaša štiri leta naprej in se pobota s pozitivnim izkupičkom kratkoročnega dobička.

Dolgoročna kapitalska izguba se lahko pobota le z dolgoročnim kapitalskim dobičkom. Prenese se lahko za štiri leta v naprej in se pobota s pozitivnimi izkupički dolgoročnega kapitalskega dobička.

Odštevanje kapitalske izgube od kapitalskega dobička je dovoljeno pod naslednjimi pogoji:

- kapitalska izguba, ki je dosežena pri prodaji sredstev, ki so bila v lasti manj kot eno leto, se odštevajo le, če so ta sredstva spet naprodaj

- kapitalska izguba, ki je dosežena pri prodaji delnic, ko je davkoplačevalec pridobil enake delnice v manj kot dveh mesecih – za delnice, ki kotirajo na borzi, ali manj kot enem letu – za delnice, ki ne kotirajo na borzi, pred ali po prodaji, se odštevajo le do obsega, kolikor jih je bilo tudi zares prodanih.

5.10.3. Stopnje

Kapitalski dobički niso obdavčeni ločeno, ampak so del celotnega dohodka, ki je progresivno obdavčen. S končno 20% davčno stopnjo pa je obdavčen le kapitalski dobiček od udeležbe v investicijskih skladih.

5.10.4. Dohodek v tujini

Kapitalski dobički, doseženi v tujini, so obdavčeni enako kot kapitalski dobički, ki so doseženi doma.

5.10.5. Nerezidenti

Za kapitalski dobiček, ki ga dosežejo nerezidenti v Španiji, veljajo enaka pravila, kot veljajo za rezidente, le da je obdavčen s 35% davčno stopnjo. Z razliko od rezidentov, obdobje lastništva prodanih sredstev ne predstavlja razlike v obravnavi kapitalskega dobička.

Posebna pravila pa zadevajo prodajo nepremičnin. Če je nerezident kupec španskih nepremičnin in nima stalnega bivališča v Španiji, mora odvesti 5% prodajne cene državi. Če davek ni odveden, ima davčni inšpektor pravico do zaplembe te lastnine, zato da zbere davčno pristojbino. Ta zahteva ne velja v naslednjih primerih:

- če prodajalec vodi prepričljivo evidenco, da je obdavčen kot davkoplačevalec rezident
- če je prodajalec posameznik, ki je 31.12.1996 imel v lasti lastnino že več kot 10 let, ne da bi na njej naredil kakršnokoli izboljšavo
- če je prodaja prispevek h kapitalu podjetja.

5.11. ŠVEDSKA

5.11.1. Dobiček iz kapitala

V splošnem so obdavčeni vsi kapitalski dobički, ki jih ustvari posameznik (Kesti, 1999, str. 513).

V primeru prodaje nepremičnin, ki jih posameznik uporablja v poslovni namen, je obdavčeno le 90% dobička. Pod določenimi pogoji lahko davkoplačevalec v celoti ali delno odloži obdavčitev kapitalskega dobička od prodaje bivališča, ki ga uporablja kot stalno bivališče najmanj eno leto pred prodajo, ali če ga uporablja kot stalno bivališče najmanj tri leta v zadnjih petih letih pred prodajo. Takšna odložitev je mogoča le, če ustvarjeni kapitalski dobiček presega 50.000 švedskih kron (5.292 EUR). Da lahko uveljavlja odložitev, mora davkoplačevalec pridobiti novo stalno bivališče v enem letu od prodaje. Staro bivališče se mora nahajati na Švedskem, novo bivališče pa se lahko nahaja tudi drugod po svetu. Odložen dobiček, zmanjšan za stroške pridobitve, se lahko obdavči, če se novo bivališče proda.

Pri prodaji privatnih bivališč, vključno z občasnimi bivališči, je obdavčeno le 50% dobička, razen pri tistih, ki se potegujejo za odlog plačila.

Dobički od prodaje delnic in drugih vrednostnih papirjev posameznika se računajo kot razlika med prodajno ceno in stroški pridobitve ter stroški, ki spremljajo prodajo. Če davkoplačevalec proda delnice ali druge vrednostne papirje enake vrste, ki jih je kupil po različnih cenah, se uporabi povprečna nakupna cena teh delnic ali vrednostnih papirjev. Za delnice in druge vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se nakupna cena lahko smatra 20% od prodajne cene po odštetju stroškov prodaje. Davkoplačevalec lahko upošteva stroške pridobitve ali povprečno nakupno ceno, kar je zanj z davčnega vidika bolj ugodno.

Dobički od druge davkoplačevalčeve lastnine, ki se uporablja v njegov zasebni namen, so računani kot 25% od prodajne cene minus stroški prodaje ali kot realni neto dobički, kar je pa bolj ugodno.

Tako določeni dobički so vključeni v kapitalski dohodek le, če njihova vrednost presega 50.000 švedskih kron (5.292 EUR). Olajšave v smislu upoštevanja stroškov pridobitve veljajo pri prodaji bivališča in delnic. Prevalitvena olajšava je dana, če se sredstva prenašajo brez pridobitnosti t.j. pri darilih, dedovanju, legalizaciji ali delitvi družbene lastnine. V teh primerih lahko pridobitelj uveljavlja stroške pridobitve sredstev.

5.11.2. Izguba

Kapitalske izgube, ki so dosežene ob prodaji delnic, ki kotirajo na borzi, se odštevajo od dobičkov od prodaje delnic, ki kotirajo na borzi. Kapitalske izgube, ki so dosežene ob prodaji delnic, ki ne kotirajo na borzi, se odštevajo od dobičkov od prodaje delnic, ki ne kotirajo na borzi. 70% kapitalske izgube, ki se ni odštela od dobička, se lahko odšteje od drugega davkoplačevalskega kapitalskega dohodka. Če je kategorija kapitalskega dohodka negativna, se lahko 30% izgube, ki je manjša od 100.000 švedskih kron (10.584 EUR) ali 21% izgube, ki je večja od 100.000 švedskih kron, uporabi kot kredit proti nacionalnemu in mestnemu davku na zaslužen dohodek, kakor tudi proti davku na nepremičnine.

5.11.3. Stopnje

Davek od kapitalskega dohodka je obdavčen s 30% davčno stopnjo.

5.11.4. Dohodek v tujini

Dohodek (vključno s kapitalskimi dobički) posameznega rezidenta, ki je dosežen kjerkoli po svetu, je predmet nacionalne in mestne obdavčitve.

5.11.5. Nerezidenti

Obdavčljivi kapitalski dobiček nerezidenta je kapitalski dobiček od prodaje nepremičnin ali najemnih pravic. Kapitalski dobiček od prodaje delnic in drugih vrednostnih papirjev v splošnem ni predmet švedske obdavčitve. Posameznemu nerezidentu se obdavči dobiček od prodaje delnic švedskih podjetij, če je bil rezident Švedske kadarkoli v desetih letih pred

prodajo. Kapitalski dobiček nerezidenta je predmet splošnega nacionalnega davka od dohodka na kapitalski dohodek, ki je obdavčen s 30% davčno stopnjo.

6. SKLEP

Davek od dobička iz kapitala je pravzaprav nepomemben vir državne blagajne, vendar je usoda slovenskega kapitalskega trga zelo odvisna tudi od prihodnje obdavčitve kapitalskih dobičkov. Obdavčitev namreč ne sme zavirati naložb v vrednostne papirje. Prav tako pa bo v okviru nove dohodninske reforme potrebno storiti nekaj na področju obdavčitve obresti pri bančnih vlogah, da ne bo dana prednost kateri od oblik naložb.

Z vstopom Slovenije v Evropsko Unijo sistema obdavčitve kapitalskega dobička ne bo potrebno prilagajati evropskim državam, ker je članicam prepuščeno, da v svoji notranji zakonodaji določijo svoja pravila za obdavčitev navedenih dohodkov. Vendar bi z gledovanje po njihovih sistemih prineslo kakšno pozitivno spremembo.

Kot vidimo so razlike med načinom obdavčitve kapitalskega dobička v evropskih državah precejšnje. Ugotovimo lahko, da vse omenjene države obdavčujejo dobičke iz kapitala, ki jih davkoplačevalci dosegajo praviloma pri odtujitvi vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu podjetja ter nepremičnin. Sistemi obdavčenja pa se precej razlikujejo glede na ročnost (kratkoročni in dolgoročni dobički), način določitve davčne osnove in način davčnega obravnavanja realiziranih izgub.

Predvsem so najbolj pogosto in z najvišjimi davčnimi stopnjami obdavčeni špekulativni in poslovni dobički. Na splošno pa se davkoplačevalcem priznava veliko olajšav in oprostitev, tako da davčni sistem bolj pravično obravnava različne skupine oseb. Pri vrednostnih papirjih je doba lastništva, do katere je dobiček obdavčen, različna od države do države (od 6 mesecev do 5 let). Pogosto pa imajo države določene zneske, do katerih kapitalski dobički niso obdavčeni. V večini držav velja oprostitev davka od dobička od prodaje dolžniških vrednostnih papirjev. Praviloma so v evropskih državah obdavčeni le dobički od prodaje velikih deležev (15-25%) v kapitalu podjetij. Poseben status imajo ponavadi nepremičnine, ki

služijo kot bivališče, saj s preveliko obdavčitvijo ne želijo zmanjševati mobilnost prebivalstva.

Večinoma se kapitalske izgube lahko odštevajo od pozitivnega dohodka enakih kategorij sredstev v tekočem letu in prihodnjih letih (3-10 let). Praviloma pa se kapitalske izgube ne odštevajo od preteklih dobičkov.

Zasledimo 2 načina obdavčitve dobička iz kapitala:

- kot del dohodnine, kjer je dobiček progresivno obdavčen
- s končno davčno stopnjo, ki so po državah različne (10-30%), s tem da so z višjimi davčnimi stopnjami obdavčeni špekulativni posli.

Tuj dohodek je praviloma obdavčen na enak način kot domač, s tem da imajo države sklenjene sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčenju dohodka. Nerezidentom pa se večinoma obdavči dobiček od prodaje domačih nepremičnin in vrednostnih papirjev, ki izhajajo iz nepremičnin.

V splošnem pa gredo predlogi sprememb obdavčitve davka od dobička iz kapitala v smer evropske obdavčitve kapitalskih dobičkov. Če povzamemo glavne smeri sprememb, ki bi bile spodbudne za naše gospodarstvo, so to predvsem:

- uvedba dodatnih olajšav in oprostitev. Uvedba olajšav v obliki priznavanja stroškov in provizij od prodaje.
- ukinitvev kapitalskega dobička za dolžniške vrednostne papirje, kar bi precej povečalo zanimanje za te papirje.
- oprostitev vlaganja napovedi za odmero davka, če skupna višina dobička v obdobju ne presega določenega zneska, ter skrajšanje dobe, v kateri je dobiček obdavčen, bi spodbudila drobne vlagatelje in znižalo stroške pobiranja davka, povečalo hitrost prenosa prihrankov in likvidnost kapitalskega trga.

7. LITERATURA

- Bošnik Lucija: Obdavčitev dobička iz kapitala je lahko več kot 40-odstotna. Časnik Finance, Ljubljana, 222/1164 (2001), 06.12.2001, str. 18
- Brezovnik Alenka: Kmalu toča višjih davščin. Dnevnik, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.dnevnik.si/clanekb.asp?id=2454>], 22.05.2001.
- Brezovnik Alenka: Napoved večje obdavčitve. Dnevnik, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.13.5.2000.yignw>], 13.05.2000.
- Brezovnik Alenka: Olajšave iz davčne obveznosti. Dnevnik, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.20.5.2000.m82t>], 20.05.2000.
- Brezovnik Alenka: Sodobne oblike obdavčenja. Dnevnik, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.7.2.2001.vmqih>] 07.02.2001.
- Brstovšek Igor: Dobiček nič več v dohodnino? Dnevnik, Ljubljana, 1999. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.23.3.1999.eb4w3>], 13.03.2000.
- Brstovšek Igor: Le najboljši vrednostni papirji. Dnevnik, Ljubljana, 1999. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.12.11.1999.5n95>], 12.10.2000.
- Brstovšek Igor: Naprej brez domačih ovir. Dnevnik, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.20.1.2000.39ays>], 20.01.2000.
- Harnik Snežana: Ob letu osorej. Kapital, Maribor, 2000. [URL:<http://www.neto.si/kapital/html/k227/k-227-davek.html>], 14.02.2000.
- Kesti Juhani, Andersen Peter S., Swanhagen Christina: European Tax Handbook 1999. 12th edition. Amsterdam: IBFD Publications BV, 1999. 688 str.
- Kobal Aleš, Kobal Bojan: Kako blizu smo evropski dohodnini. Časnik Finance, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.finance-on.net//show.php?id=1237>], 14.12.2000.
- Kocuvan Primož, Smrekar Tanja: Britanci Slovincem ne obdavčijo slovenskih GDR. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net//show.php?id=2860>], 22.02.2001.
- Kovač Matjaž: Obdavčitev poslovanja z vrednostnimi papirji. Časnik Finance, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.finance-on.net//show.php?id=1333>], 19.12.2000.
- Kovač Robert: Prijava davka od dobička iz kapitala. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net//show.php?id=2835>], 22.02.2001.

- Macarol Božena: Kaj je davek od dobička iz kapitala. Podjetnik, Ljubljana, 1997, 10, [URL:<http://www.podjetnik.com>], 20.04.2001.
- Mramor Dušan: Trg kapitala v Sloveniji. Ljubljana: Gospodarski vestnik, 2000. 471 str.
- Napoved za odmero davka. Denar: revija o davkih, Ljubljana, 2001, januar, str. 12-21.
- Novak Alenka: Kako pripraviti davčno napoved. SKB-Bančnik, Ljubljana, 1998. [URL:<http://www.skb.si/info/ban/info-ban-1998/info-ban98-013.html>], 21.05.2001.
- Pavlin Aleš, Smrekar Tanja: Dacarji vsaj delno uslišali borznike. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=5826>], 20.05.2001.
- Smrekar Tanja: Dobički fizičnih oseb iz GDR niso predmet obdavčitve. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=2069>], 25.01.2001.
- Smrekar Tanja: Kako (ni)so obdavčeni kapitalski zaslužki. Časnik Finance, Ljubljana, 2000. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=192>], 20.10.2000.
- Smrekar Tanja: Menjava vrednostnih papirjev je obdavčljiva. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=2210>], 01.02.2001.
- Stiglitz Joseph E.: Economics of Public Sektor, Second Edition, New York: Norton, 1988. 692 str.
- Šešok Klemen: Kaj bo prinesla nova obdavčitev kapitalskih dobičkov? Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=3577>], 18.03.2001.
- Šešok Klemen: Nakup delnic v tujini in posebni davek. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=6369>], 31.05.2001.
- Škof Bojan: Obdavčitev prometa nepremičnin. 1. izdaja. Maribor: Davčni Inštitut, 2000. 142 str.
- Toplak Simona: Skrivnostne spremembe kapitalskih dobičkov. Časnik Finance, Ljubljana, 2001. [URL:<http://www.finance-on.net/show.php?id=2401>], 08.02.2001.
- Vovk Karmen: Spremembe pri obdavčitvi kapitalskih dobičkov. Podjetnik, Ljubljana, 1997, 2, [URL:<http://www.podjetnik.com>], 20.04.2001.

8. VIRI

- Banka podatkov. Ljubljana: Statistični urad RS, 2000
- Davek od dobička iz kapitala.
[URL:<http://www.bonita-z.si/nasveti/davki.htm>], 13.04.2001.
- Davki.
[URL: http://www.kmecka-dzu.si/html/vprasajte_skladi_8.htm], 19.05.2001.
- Dictionary of Business. Second ed. Great Britain: Peter Collin Publishing, 1994. 331 str.
- Dobički iz kapitala.
[URL:http://www.dohodnina.com/knjiga/dobicki_iz_kapitala.html], 21.05.2001.
- Dohodnina za kapitalske dobičke.
[URL: <http://www.dnevnik.si/cgi/view.exe?w=dn.21.1.1999.luhd>], 14.04.2001.
- Obdavčitev kapitalskih dobičkov.
[URL:<http://www.ljse.si/StrSlo/Investit/Davki/davki.htm>], 02.05.2000.
- Pojasnila Ministrstva za finance, 19.12.1996.
- Prost pretok kapitala.
[URL: <http://www.evropa.gov.si/publikacije/zgibanke/pretok-kapitala>], 20.08.2001.
- Uredba o načinu valorizacije vrednosti nepremičnin pri davku od dobička iz kapitala (Uradni list RS, št. 32/94).
- Več o davku na kapitalski dobiček.
[URL: http://www.vzajemci.com/vsebina/vec_o_davku.htm], 19.05.2001.
- Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 18/96, 87/97).
- Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 71/93, 2/94, 1/95, 2/95, 7/95, 11/95, 14/96, 18/96, 44/96, 68/96, 10/97, 82/97, 87/97, 76/98).
- Zakon o nadomestitvi indeksa drobno prodajnih cen z indeksom cen življenjskih potrebščin (Uradni list RS, št. 1/99).
- Zakon o prvem pokojninskem skladu RS (Uradni list RS, št. 50/99).

PRILOGA 1: KOEFICIENTI ZA REVALORIZACIJO NAKUPNE VREDNOSTI

Prodaj	od 1.do	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15.	po 15. d
Kupil	15.jan.00	jan.00	feb.00	mar.00	apr.00	maj.00	jun.00	jul.00	avg.00	sept.00	okt.00	nov.00	31.dec.0	
1. do 16.jan. 97	1,2512													
po 16.jan. 97	1,2350	1,2451												
po 13..feb. 97	1,2268	1,2368	1,2477											
po 16..mar. 97	1,2204	1,2304	1,2412	1,2521										
po 15.apr. 97	1,2067	1,2166	1,2273	1,2381	1,2456									
po 16..maju 97	1,1873	1,1970	1,2075	1,2181	1,2255	1,2310								
po 15.jun. 97	1,1873	1,1970	1,2075	1,2181	1,2255	1,2310	1,2384							
po 16.jul. 97	1,1802	1,1898	1,2004	1,2109	1,2182	1,2237	1,2310	1,2415						
po 16.avg. 97	1,1781	1,1877	1,1982	1,2087	1,2160	1,2215	1,2288	1,2393	1,2429					
po 15.sept. 97	1,1717	1,1812	1,1916	1,2021	1,2094	1,2148	1,2221	1,2325	1,2361	1,2539				
po 16.okt. 97	1,1658	1,1753	1,1857	1,1961	1,2033	1,2088	1,2160	1,2264	1,2300	1,2476	1,2544			
po 15.nov. 97	1,1564	1,1658	1,1762	1,1865	1,1936	1,1990	1,2062	1,2165	1,2201	1,2376	1,2443	1,2582		
po 16.dec. 97	1,1502	1,1596	1,1699	1,1801	1,1872	1,1926	1,1997	1,2100	1,2136	1,2309	1,2376	1,2514	1,2528	
po 16.jan. 98	1,1346	1,1438	1,1539	1,1640	1,1711	1,1763	1,1834	1,1935	1,1970	1,2142	1,2208	1,2344	1,2357	
po 13..feb. 98	1,1242	1,1333	1,1434	1,1534	1,1603	1,1656	1,1725	1,1826	1,1861	1,2031	1,2096	1,2231	1,2244	
po 16..mar. 98	1,1154	1,1245	1,1345	1,1444	1,1513	1,1565	1,1634	1,1734	1,1768	1,1937	1,2002	1,2136	1,2149	
po 15.apr.98	1,1059	1,1149	1,1247	1,1346	1,1414	1,1466	1,1535	1,1633	1,1667	1,1835	1,1899	1,2032	1,2045	
po 16..maju 98	1,0965	1,1054	1,1152	1,1249	1,1317	1,1368	1,1436	1,1534	1,1568	1,1734	1,1798	1,1929	1,1942	
po 15.jun. 98	1,0965	1,1054	1,1152	1,1249	1,1317	1,1368	1,1436	1,1534	1,1568	1,1734	1,1798	1,1929	1,1942	
po 16.jul. 98	1,0965	1,1054	1,1152	1,1249	1,1317	1,1368	1,1436	1,1534	1,1568	1,1734	1,1798	1,1929	1,1942	
po 16.avg. 98	1,0955	1,1045	1,1142	1,1240	1,1308	1,1359	1,1427	1,1524	1,1558	1,1724	1,1788	1,1919	1,1932	
po 15.sept. 98	1,0946	1,1035	1,1133	1,1230	1,1298	1,1349	1,1417	1,1515	1,1549	1,1714	1,1778	1,1909	1,1922	
po 16.okt. 98	1,0914	1,1003	1,1100	1,1197	1,1265	1,1316	1,1383	1,1481	1,1514	1,1679	1,1743	1,1874	1,1887	
po 15.nov. 98	1,0872	1,0961	1,1058	1,1155	1,1222	1,1273	1,1340	1,1437	1,1471	1,1635	1,1698	1,1829	1,1842	
po 16.dec. 98	1,0799	1,0887	1,0984	1,1080	1,1147	1,1197	1,1264	1,1360	1,1394	1,1557	1,1620	1,1750	1,1762	
po 16.jan. 99	1,0692	1,0779	1,0874	1,0970	1,1036	1,1086	1,1152	1,1247	1,1281	1,1442	1,1504	1,1633	1,1645	
po 13.feb. 99	1,0652	1,0739	1,0834	1,0929	1,0995	1,1045	1,1111	1,1206	1,1239	1,1400	1,1462	1,1590	1,1602	
po 16.mar. 99	1,0617	1,0704	1,0798	1,0893	1,0959	1,1008	1,1074	1,1169	1,1202	1,1362	1,1424	1,1551	1,1564	
po 15.apr. 99	1,0578	1,0664	1,0759	1,0853	1,0918	1,0968	1,1033	1,1128	1,1160	1,1320	1,1382	1,1509	1,1521	
po 16.maju 99	1,0513	1,0599	1,0693	1,0786	1,0852	1,0901	1,0966	1,1059	1,1092	1,1251	1,1312	1,1438	1,1451	
po 15.jun. 99	1,0513	1,0599	1,0693	1,0786	1,0852	1,0901	1,0966	1,1059	1,1092	1,1251	1,1312	1,1438	1,1451	
po 16.jul. 99		1,0429	1,0521	1,0613	1,0678	1,0726	1,0790	1,0882	1,0914	1,1071	1,1131	1,1255	1,1267	
po 16.avg. 99			1,0429	1,0521	1,0584	1,0632	1,0696	1,0787	1,0819	1,0974	1,1033	1,1157	1,1169	
po 15.sept. 99				1,0442	1,0505	1,0552	1,0615	1,0706	1,0738	1,0892	1,0951	1,1073	1,1085	
po 16.okt. 99					1,0455	1,0503	1,0565	1,0656	1,0687	1,0840	1,0899	1,1021	1,1033	
po 15.nov. 99						1,0453	1,0516	1,0606	1,0637	1,0789	1,0848	1,0969	1,0981	
po 16.dec. 99							1,0430	1,0519	1,0550	1,0702	1,0760	1,0880	1,0891	
po 16.jan. 00								1,0434	1,0465	1,0615	1,0673	1,0792	1,0804	
po 13.feb. 00									1,0343	1,0373	1,0522	1,0579	1,0697	1,0709
po 16.mar. 00										1,0431	1,0487	1,0604	1,0616	
po 15.apr. 00											1,0424	1,0541	1,0552	
po 16..maju 00												1,0493	1,0505	
po 15.jun. 00													1,0442	

Vir: Banka podatkov, Statistični urad RS, 2000.